

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Herriotov izlet

Bivši francoski ministri predsednik Herriot igra očitno v sedanji francoski vladi, ki ji osebno ne pripada, vloga snežnega pluga. S svojo izostrenostjo in ugajeno težo se on prvi zaganja v največje zamete, kamor je politična burja čestokrat brez vsakega sistema navalila vse križem razne politične probleme. Kadar je pot v glavnem čista in svobodna, pridrvi, počasni in opreznost, stroj uradne francoske politike.

Lani v oktobru je Edouard Herriot v Toulouse začel riti po plazju, ki je zasul francosko-italijansko prijateljstvo. Nekateri so bili hudi, drugi pa so ga pomilovali. Pet, šest mesecev pozneje pa se je v odprtini, ki jo je preril Herriot, pokazala romantična pojava zunanjega ministra Paul-Boncourja, ki je vprašanje zblizanja z Italijo izpeljal zelo daleč, predaleč, pravijo države Male Zveze in slednjič udaril tudi uradni pečat pod pogodbo medsebojnega sodelovanja v eporazumu štirih.

Letos spomladi je zaplul Herriot proti Zedinjenim državam. Eni so se mu smejali, drugi so ga grajali. Kako si more usojati, da pregovori Zedinjene države, da ne smejo svetovno gospodarsko krizo in njeno rešitev vezati s problemom razorožitve. Dva, tri mesece pozneje pa vidimo, kako je na londonski svetovni gospodarski konferenci uradna francoska politika krenila po isti poti in tudi dosegla, da Amerika, prvič po petih letih, ni več vezala gospodarskega izboljšanja sveta s potrebo razorožitve.

Danes potuje Herriot z velikim pompom v sovjetsko Rusijo. Sicer to ni prvo potovanje v deželo sovjetov. Leta 1924, ko je bilo že čisto gotovo, da bo njegov levčarski blok zmagal pri volitvah 11. maja, je sklenil, da obišče Moskvo, odkoder je prinesel spominov za celo, lepo knjigo. Ko je prevzel novo francosko vlado, je sovjetsko takoj pravno priznal in njegovo ime se je zapisalo z zlatimi črkami v spominsko knjigo na Kremlinu. Toda sedanje potovanje ima z ozirom na njegovo vlogo kot izvenvladnega šefa francoske zunanje in notranje politike še poseben pomen. Tudi tukaj je zopet le velik predhodnik sedanje levčarske vlade, ki zanjo ponižuje hribe in zasipava doline, da bo lažje brez ovir napravila svoj zmagovit pohod po Evropi. Zato je to potovanje pomembno in sicer vsaka njegova podrobnost, ker nam odkriva v velikih črtah daljnje cilje francoske politike na vzhodu Evrope.

Prva zanimiva podrobnost iz Herriotovega potnega načrta je ta, da se ni peljal naravnost v Moskvo, ampak da je izbral velikanski ovinek, ki ga je speljal na Balkan in celo v Malo Azijo. Na njegovo željo so radikalni socialisti izbrali za svoj vsakoletni mednarodni kongres celo Sofijo, da bi Herriotu, staremu šefu francoskih radikalov, omogočili, da otipljivo opraviči svojo vijugasto serpentino po balkanskih državah.

Druga, ravno tako interesantna zanimivost Herriotovega izleta v Rusijo pa je ugotovitev, da se ni poslužil sijajne direktne zveze med Parizom in Sofijo, ki jo vrši Orient-ekspres skozi Jugoslavijo, ampak da je našo državo, kamor ga vabijo Subotica, Novi Sad in Veliki Bečkerek in kjer čakajo na svojega hotra novi katehumenti dr. Janjičeve radikalne socialistične stranke, v velikem loku obšel in se šel rajši parit v Atene, od tam tvegal pot preko Istambula, od koder je naposled, čisto od nasprotni strani slavil svoj triumfalni vstop v svečano razpoloženo Sofijo, ki mu je priredila sprejem, kot so ga sposobne le male države, ki stavljajo vse svoje upe v simpatije velikih. Na bolgarsko obalo ga je prišla iskat turška torpedovka — prvi primer v zgodovini, da turška bojna ladja prevaža tuje državnik — in ga postavila na prosvitljeno tla Kemal pašine države.

Ali nismo potem takem upravičeni, da vprašamo, zakaj je hotel Edouard Herriot, predno je prišel v Rusijo, obiskati ravno grško, bolgarsko in turško prestolico, torej ravno države, o katerih se že dalje časa šušlja, da nameravajo tvoriti posebno dardanelško ali balkansko zvezo v sporazumu z Rusijo in pod dostojanstvenim nadzorstvom Italije. Ali segajo niti od lanskega Toulousa tudi v letošnje turneje po Balkanu? Ali so to obrisi nove politike pakta štirih, ki so se pokazali preje že v Podonavju in ki se sedaj tajinstveno črtajo tudi na jugovzhodu Evrope? Kako naj vse to tolmačimo, ker tolmačiti moramo?

Tretja zanimivost tega velikanskega potovanja je in ostane seveda Rusija, kamor hoče prispeti preko Odese, kjer mu bo priredilo rdeče čnomorsko brodovje pompozno parado. Kaj hoče videti v petih dneh, ker po programu ostane v Moskvi samo pet dni, kaj hoče doseči?

Po polomu Briandovih, ves svet objemajočih načrtih mednarodnega pobratimstva, polom, ki ga povzročili zmagovalni hitlerjevci v Nemčiji, se je med francoskimi državniki znašel prvi Herriot. Na njegov pritisk je Francija lani v oktobru sklenila z Rusijo pakt o nenapadanju, na njegov pritisk je bil poslan za veleposlanika v Moskvo njegov bivši šef kabineta Alphand, na njegovo pobudo je sovjetski poslanik v Parizu Dvoglevski dne 5. marca na razorožitveni konferenci v Ženevi javno zastopal francosko tezo in sprejel od Paul-Boncourja javno pohvalo, ki je vzbudila evropsko senzacijo, na Herriotovo priporočilo je francoska vlada povabila sovjetskega zunanjega komisarja Litvinova na državni obisk v Parizu, ki se je tudi izvršil dne 6. julija in zopet je bil

Kurdi v Iraku so poklali na tisoče kristijanov

Strašne podrobnosti o pokolju krščanskih Asircev v severnem Iraku

Feisal, kralj Iraka

V večerajšnji izdaji smo objavili krajši brzojav o krvavem preganjanju kristijanov v kraljevini Irak, ki kakor znano leži med Perzijo, Turčijo, francosko Sirijo in Palestino. Danes smo v stanu priobčiti več podrobnosti o krvoprelitju v tej državi, ki jo je še nedavno Zveza narodov proglasila za »polnoletno« in kot »zrelo, da upravlja samo sebek in ki je sama uprizorila med krščansko versko manjšino krvave pokolje, kot jih pomni samo zgodovina turškega cesarstva in tragična zgodovina Armencev. Vse naslednje podrobnosti je naš londonski dopisnik vzel iz angleških listov, ki naenkrat posvečujejo velikansko pozornost žalostnim dogodkom, ki so postopili s krvjo državo, nad katero vodi britanski imperij še danes vrhovno nadzorstvo.

London, 15. avgusta.

„Bomo že napravili red!“

V severnem delu iraške države, okrog Mossoula in v gorovju, ki meji na turške Kurde ter na francosko Sirijo, prebiva močna krščanska manjšina, imenovana Asirci. Njihovi največji sovražniki so Kurdi, napol divje gorsko pleme, ki živi od lova in plena in je še popolnoma vdano krvni osveti. Njihov voditelj je že iz časov armenskih pokolov znani Bekir Sidki bej, ki mu je kljub njegovi krvavi prošlosti iraška vlada poverila še vrhovno poveljstvo nad vsemi rednimi iraškimi četami. Kurdi so se čutili zasitene in so začeli preganjati Asirce, Bekir Sidki bej pa je zatislil oči in po orientalski navadi ni hotel ničesar videti, ker mu je bilo všeč, če bi se dalo to krščansko manjšino kratkoma iztrebiti. Vsa njegova poročila, ki jih je pošiljal svoji vladi v Bagdad, so bila pomirjevalna, češ, da se je dogodila samo kronična vstaja gorskih plemen, a da bo že vse spravljen v red in da so dogodki brez vsakega pomena.

Kristijani beže...

Prvič je siknilo v svet, da dogodki vendar le niso malenkostnega obsega, ko je na tisoče preganjanih Asircev pribežalo brez meje v francosko Sirijo in zaprosilo za zavetje pred nožmi in puškami iraških Kurdo, katere je na tihem hujskal Bekir Sidki bej sam. Francoska vlada se je razburila, intervenirala v Bagdadu in v Londonu. Angleška vlada, ki se je delala sprva nevedna, je na to sklenila, da bo zahtevala od Iraka, da se ta ne ljuba zadeva spravi s sveta in da se asirskim krščanskim beguncem dovoli, da se vrnejo v svoje domove, Kurdom pa, da se naroči, da jih odsej pustijo na miru. Iraški kralj Feisal, ki se je ravno sprehajal po Evropi, je izrazil svoje začudenje, da se je moglo kaj takšnega zgoditi v njegovi, sicer vzorno vladani državi ter dal povelja svoji vladi, da nemudoma omogoči asirskim beguncem, da se vrnejo v svoje domovine. Bekir Sidki bej je takoj izjavil svojo pripravljenost, da z vsemi sredstvi pomaga Asircem, da se vrnejo nazaj iz Sirije v Irak in se zopet naselijo po izpraznjenih vaseh, ki jih je pa med tem pustil vse požgati in uničiti.

Kurdi holjejo...

Na podlagi tega sporazuma je francoska vlada svetovala asirskim krščanskim beguncem, naj se mirno vrnejo domov, kjer da je že vse preskrbljeno za njihovo osebno varnost. In Asirci so šli nazaj v Irak. Toda, kaj se je potem zgodilo? Iraška vlada je o njihovem povratku izdala čudno poro-

Herriot tista tajna sila, ki je vodila francosko diplomacijo, da je izvojevala tako zvane londonske konvencije med Rusijo in njenimi bližnjimi in daljnimi sosedami. Edouard Herriot je torej najmarkantejši in poleg francoskih komunistov najbolj trdovratnejši zastopnik stare, predvojne francosko-ruske zveze, ki je bila in bo najmočnejša obrambna organizacija proti od sovražstva obsedeni hitlerjevski Nemčiji. Ali je šel iskat te leta 1917 izgubljene niti, da jih znova poveže? Ali je pa šel iskal tistih 22 zlatih milijard frankov, ki so jih Francozi izgubili v boljševiški revoluciji in ki še vedno ležijo kot strašilo na dnu prepada, ki bi ga rad premostil.

Ali pa gre v Moskvo kot zastopnik tistega intelektualnega boljševizma, ki ograja krščansko kulturo stare Evrope?

šilo, v katerem pravi, »da je vdrla kakih 500 asirskih upornikov, prekorajlo reko Tigris, predrla kordon iraških čet in prodiralo dalje v notranjost dežele. Politijskim četam pa, da se je posrečilo te vstaje razgneti in zapoditi v gorovje, kjer jih nasledujejo čete Njegovega Veličanstva kralja Fejsalac.

15.000 žena in otrok gleda smrti v oči

Poročila pa, ki jih je dobila angleška vlada, dokazujejo, da je to uradno poročilo iraške vlade lažljivo in da se je vrnitev asirskih krščanskih beguncov izvršila pod čisto drugimi okolnostmi. Resnica je, da so vračajoče se asirske begunce, ki nimajo ničesar opraviti s kakšnim uporom ali kakšno vstajo, na meji pričakovale kurdske oborožene bande in jih enostavno poklale. Tistih 500 vstajev, o katerih pravi iraška vlada, da jih je policija

»razpršila«, so takoj na iraški meji pobili z nožmi in s kopiti. Nadalje je ugotovljeno, da so vse naselbine krščanskih Asircev severno od Mossoula v Dohuk pokrajini upepeljene in da vračajoči se begunci nimajo kam iti. Zaprado od Dohuka živi še 15.000 iraških žena in otrok, ki niso mogli pobegniti s svojimi možmi. Veliko število teh revežev so kurdske bande že pomorile, druge so pognale v puščavo, ostalim pa so vzele vse živež, tako da bodo pomrli od glada, če jim kdo hitro ne pride na pomoč. Kdo?

Iraška vlada se sedaj izgovarja, da redna vojska nima nobene krivde ter da se teh pokoljev ni udeležila, marveč, da so krive edinele »neredne kurdske čete«, ki so v svojem sovraštvu »prekorajle izdana povelja«. Te neredne čete pa so ravno kurdski banditi, ki jim načeluje Bekir Sidki bej, armadni šef obenem severne iraške obmejne armade.

Strah Anglije ZN zna poklicati Anglijo na odgovor

Bolezen kralja Fejsala

Kakor hitro je angleški ministrski predsednik MacDonald izvedel za krvave dogodke v Iraku, je takoj prekinil svoj dopust in se vrnil v London. Istotako je sir Francis Humphrys, angleški veleposlanik v Iraku, ki se nahaja na počitnicah na Norveškem, svoj dopust prekinil in se z letalom vrnil v Bagdad, da prouči položaj, ki je nastal v njegovi odsotnosti in ki je zelo omajal zaupanje držav v samostojne zmoglosti iraške kraljevine. Asirski pokolji bodo brez dvoma izvali ostre kritike v Zenevi in zna se zgoditi, da bo kakšna država predlagala, da se iraški kraljevini odvzame samostojnost, da se briše iz članstva Zveze narodov in da se kot mandatarna država preda pod nadzorstvo kakšni drugi državi, kar bi imelo za Anglijo ne-ljube posledice.

Iz Iraka pa poročajo, da je kralj Feisal, ko je izvedel, kakšen odmev so imeli asirski dogodki po kulturnem svetu, kjer so vzbudili val ogorčenja proti krvočelnosti, ki je škandal za naše prosvitljeno stoletje, kratkoma zbolel, se zapri v palačo

kraljice v Bagdadu in se trdovrno brani sprejeti kogarkoli. Angleška vlada bo našla sredstev, da ga prebudi iz tega nezasuženega spanja.

Iz Bagdada so odletele letalske eskadrole angleške letalske službe, da preprečijo nadaljnja prelivanja krvi in da organizirajo pomožno akcijo za žene in otroke, ki so na tem, da umrejo od glada in moralnega trpljenja.

G. O.

Asirski patriarh izgnan

London, 18. avg. (a) Iraška vlada je sklenila deportirati asirskega patriarha Mara Simuna, ker ga smatra za odgovornega za prekratni poizkus Asircev na severnem Iraku. S tem v zvezi je iraška vlada zaprosila angleško vlado, naj olajša deportacijo patriarhovo v varno zavetišče. Angleška vlada je tej prošnji ugodila. Na podlagi tega je bil patriarh s svojim očetom in bratom prepeljan davi z letalom v Palestino, odtod pa ga bodo spravili na otok Ciper.

Bivši nemški ministr. predsednik dr. Brüning bo izgnan ali interniran?

Berlin, 18. avg. b. »Völkischer Beobachter« ostro napada bivšega državnega kanclerja dr. Brüninga, češ, da je ob času pojanj za sklenitev konkordata poslal pismo v Vatikan, v katerem je sveto stolico opozoril, da naj bo previdna in da naj ne verjame obljubam. To pismo dr. Brüninga so komentirali nekateri inozemski listi precej živahno. »Völkischer Beobachter« vidi v tem pismu nepatriotično in protidržavno stališče dr. Brüninga in zahteva od njega, da se opraviči. V političnih krogih smatrajo, da napad tega lista na dr. Brüninga pomenja začetek nadaljnjega preganjanja bivšega nemškega kanclerja. Ne izključujejo, da bo dr. Brüning celo aretiran in interniran v koncentracijskem taboru. Če se bo bivši državni kancler izognil tej usodi, bo imel to pripisati samo dejstvu, da je v mednarodnih krogih znana in zelo spoštovana osebnost in tudi temu, ker ima v Vatikanu zelo dobre zveze. Po drugi vesti bi se moral dr. Brüning izgnati v inozemstvo.

Hitlerjevci na Madjarskem

Budimpešta, 18. avg. b. Nocoj pride v Budimpešto 80 hitlerjevih omladincev, ki se bodo mudili na Madjarskem dva tedna kot gostje madjarske vlade. Pri prihodu jih bo pozdravil predsednik zveze patriotičnih združenj. Hitlerjevci omladinci bodo peli na Madjarskem prvič Horst-Wesselovo

Avstrija - Nemčija

Ogorčenje Evrope proti Nemčiji stalno narašča

„Nič juristov, ampak energičnega udarca“

Paris, 18. avgusta. b. Nemški predlog, da se nemško-avstrijski spor predloži Zvezi narodov, je vse francoske kroge silno iznenadil. Nacionalni listi soglasno odklanjajo Zvezo narodov kot kompetentni forum za ureditev tega vprašanja, ker Zveza narodov ni sposobna, da prisrbi svojim sklepom tudi spoštovanje. Vprašanje Anshlusa ne spada v okvir takega mednarodnega sodišča. »Eho de Paris« pravi, da do Anshlusa enostavno ne sme priti iz razloga, ker Italija, Francija in Velika Britanija iz skupnih motivov ne želijo, da Nemčija razširi svojo oblast v katerikoli smeri. List zahteva, da se takoj izvršijo novi koraki v Berlinu, da se tako izogne novim komplikacijam v nemško-avstrijski napetosti. Tudi ostali nacionalistični listi zastopajo isto mnenje. Posebno oster je »Figaro«, ki misli, da današnja politika ne zahteva nobenega jurista, pač pa energičnega policaja.

Novice z bojišča

Dunaj, 18. avg. b. Snóhi je bil izvršen atentat na skupino članov Heimwehra pri St. Poltnu. Na četo je nekdo izstrelil osem ostrih revolverskih nabojev in je pri tem hudo ranil vodjo, več drugih

hitlerjevsko himno. V soboto bo goste sprejel predsednik vlade Gömbös.

Nemška zunanja trgovina

Berlin, 18. avg. (a) Razvoj zunanje trgovine navdaja prizadete nemške kroge z velikim vznemirjenjem; zato skušajo najti kjer je le mogoče novih zunanjih tržišč za nemško blago. Nekateri industrijski krogi so upali, da bi Kitajska dala nemški industriji kaj perspektiv, in so zato z velikim interesom sprejeli obisk dr. Suna. Le-ta je imel več razgovorov z vodilnimi osebnostmi nemškega gospodarstva. Pri tem je bilo, kakor poroča »Frankfurter Zeitung«, govora tudi o velikih nemških dobavah za Kitajsko. Toda v nemških krogih si ne prikrivajo, da bi bilo treba te morebitne nemške dobave na podoben način financirati kakor ruske, to je, da bi morala nemška vlada jamčiti kredit nemški industriji. Vrh tega bi Kitajska zahtevala še daljši kredit kakor sovjetska Rusija; govori se celo o roku desetih let.

Hitlerjevski izgredi v Ameriki

Newyork, 18. avg. b. V Tronatu je prišlo do hudih spopadov med judi in pristihi kljukastega križa. 50 oseb je bilo ranjenih in prepeljanih v bolnišnico. Župan je prepovedal razobežanje zastav s kljukastim križem.

pa lažje. V zvezi z atentatom je policija aretirala nekega 26 letnega kmeta, v katerega stanovanju je našla mnogo propagandnega materiala narodnih socialistov.

Dunaj, 18. avg. b. Za jutri je ponovno sklicana seja avstrijskega ministrskega sveta, na kateri se bodo pretresala vsa aktualna vprašanja zadnjih dni. Posebno pa se bo proučilo vprašanje odnosov med Avstrijo in Nemčijo.

Dunaj, 18. avg. b. Govornik bavarske radio postaje je objavil snóhi, da se bodo v teku prihodnjega tedna vršila nova propagandna predavanja proti Avstriji na vseh nemških radio postajah. Dunajska radio postaja bo te govore posnela na gramofonske plošče in jih shranila kot nov dokument o kršitvi mednarodnih pogodb po Nemčiji.

Dunaj, 18. avg. b. Avstrijske oblasti so danes izgnale nemškega državljana Gräschke, ki je pred par dnevi prispel na Dunaj ter se udeležil tajnega sestanka z voditelji bivše narodno socialistične stranke v Avstriji. Dr. Gräschke je bil prej v Avstriji vodja napadalnega oddelka nar. socialistov.

Preokret francoske politike Od Italije stran k alijanci s Sovjetsko Rusijo

Pariz, 18. avgusta.

S prihodom novega poslanika De Chambruna, ki je zamenjal velikega prijatelja Italije g. De Jouvencela, v Rim, so odnosi med Italijo in Francijo zopet postali važna točka dnevnega reda na programu mednarodnega koncerta. Kaj je prav za prav dosegel De Jouvencel, oziroma česa ni dosegel in kaj ostane kot naloga, ki naj jo dovrši do konca g. De Chambrun, to je zdaj glavno vprašanje v razgovorih pariskih političnih salonov. Zakaj nenkrat so se zavedli ljudje, da se je sklenil nek pakt štirih velesil, da se njegova vsebina zelo različno tolmači in da se o njem veliko sliša, da pa še danes noben Francoz ni na jasnem o njem, oziroma da ne ve, ali naj bi v njem videl diplomatski akt epohalne važnosti, kakor ga nekateri slikajo, ali pa sila dvoumen, nejasen in malo učinkovit dokument, kakor pravijo drugi, ki mu ne pripisujejo nobene važnosti ali pa ga celo smatrajo za škodljivo. Treba je konstatirati, da so pesimisti danes v veliki večini, posebno, ko vidijo, kako Nemčija kljub paktu četvorice, ki kateremu ona pripada, sistematično ruje proti Avstriji in s tem vedé in hoté ustvarja enega najnevarnejših sporov v Srednji Evropi, kar si jih moremo misliti, dočim se Italija na drugi strani, o kateri bi sodil, da bi imela največji vzrok v tej zadevi nastopiti z vso energijo solidarno s Francijo, zadovoljuje s prijateljskimi opomini med štirimi očmi v Berlinu, kjer so s to veliko obzirnostjo Italijo zelo zadovoljni in jo očitno izkoriščajo za to, da tem lažje mečejo svoje smrtiljive bombe v Avstrijo.

Pakt štirih:

Delo brez realne podlage

Torej od g. De Chambruna se sedaj pričakuje, da bo prinesel nekoliko več jasnosti v skrivnostno zadevo pakta četvorice. Prav za prav je en sam list v Franciji, in sicer znani veliki tednik »Marianne«,

ki si od tega pakta še vedno obeta velika čudesa in povzdiguje v nebo ne samo g. Mussolinija (ki to s stališča Italije res zasluži, ker je vsaj za nekaj časa vzel vajeti evropske politike iz rok Franciji...), ampak tudi slavno francosko levico, ki je inaugurirala »novo politiko prijateljstva in sporazuma v Evropi«. Francija je storila čisto prav, meni »Marianne«, če je pustila, da se je postavil sedaj Mussolini v ospredje, da odvrne udarce, ki jih je Hitler namenil osrednji Evropi. Zakaj avstrijski problem se v prvi vrsti tiče Italije, za katero bi Anschluss pomenil neprimerno večjo nevarnost nego za Francijo. Mir Evrope danes v resnici odvisi od g. Mussolinija, kateremu se sme zaupati, da bo z znano svojo energijo znal parirati nemški akciji. Vidi se, da sta gospoda Jouvencel in Paul-Boncour storila veliko delo, nujno potrebno za Evropo, ko sta postavila francosko-italijansko antanto.

Vsi ostali listi pa igrajo čisto drugo muziko. Največjo pozornost je vzbudil članek Saint-Brisca v »Journalu«, ki se sprašuje, kako naj se rešijo najbolj pereči problemi Evrope, ako se pakt četvorice tolmači take, da so diplomatske akcije tega konsorcijske omejene samo na vprašanja, ki se tičejo izključno štirih članic tega pakta, ne pa, recimo, kakšne druge države, v tem slučaju Avstrije? Če pakt četvorice nima nalogo, da rešuje vsa politična vprašanja Evrope sploh, potem se ne ve, čemu je bil sploh sklenjen. Tudi ne vemo, ali ima ta pakt namen, da ohranja obstoječi mir in obstoječe politično stanje v Evropi ali pa ima namen, da pripravi revizijo mirovnih pogodb, kakor to želimo s italijanske, nemške in madžarske strani. Ako naj konsorcijske uspešne deluje, je prvi pogoj, da člani vedo, kako bodo delali, to se pravi, na kakšni podlagi in v kakšni smeri ter s kakšnimi cilji. Prav tega pa pri paktu četvorice ne vemo.

V »Journal des Debats« pravi Bernus, da Francija, ki močno želi, da bi se z Italijo popolnoma sporazumela, ne ve, na kakšni podlagi naj bi se to zgodilo, ker ne ve, kakšne žrtve se v ta namen od nje zahtevajo. Francija ne more pristati na

sporazum, ki bi okrneval njene pravice in interese ter interese njenih zaveznikov. Zato se ne moremo pustiti vleči z vrvjo za političnim vozom, ki ima namen, da nas in naše zaveznike oslabi in okrepi naše nasprotnike. Posebno ne vemo, ali je Italija res odločena, da se protivi Anschlussu ali ne. In ali bo Italija v Zenevi zopet zahtevala, da reduciramo svojo armado in mornarico, medtem ko se ona prav sedaj na svo moč oborožuje? Ali bo tudi posledaj podpirala zahteve Hitlerja po čim večji oborožitvi Nemčije?

»Figaro« polemizira z znanim antifasističnim zgodovinarjem Ferrerom, ki je objavil članek, v katerem pravi, da se je sedaj ustvarila v Evropi situacija, ki omogoča francosko-italijansko prijateljstvo. Francija in Italija imata skupen interes, da preprečita prodiranje Nemčije proti jugu. Na drugi strani se je Rim prepričal, da je Mala antanta zelo močna tvorba, s katero je treba računati.

V znamenju najprisrčnejših izlivov prijateljstva

Medtem pa se Herriot pelje proti Odesi, kjer nju bodo sovjeti pokazali svojo črnomorsko floto. Ves sovjetski tisk izredno tople pozdravlja Herriota, ki je leta 1924 juridlično priznal Rusijo, ki je pa potem hudo zabavljaj čeznje, ker ga je razočarala. Sovjetski tisk mu je takrat poštno vrnil nemilo za nedrago, danes pa so sovjeti to epizodo popolnoma pozabili in Karel Radek ga v »Izvestijah« naravnost slika kot nekakega Napoleona, ki pa ni prišel Rusijo osvajat v imenu zapadnega kapitalizma in imperializma, ampak da sklene z njo prišerno prijateljstvo na podlagi verzajske pogodbe, o kateri so danes sovjeti prepričani, da jo morajo braniti, medtem ko so jo celih 15 let ljuto napadali. Litvinov pa je Herriota pozdravil s telegramom, ki

Predvsem pa vé Mussolini, da je Jugoslavija življenja zmožna in da zato ne bo izpolnila izvestnih nad, ki so jih gojili še nedavno v Rimu. Nadalje je ameriška kriza prisilila Italijo, da obrne hrbet washingtonskim bankam in si poišče kreditov v Parizu. »Figaro« pravi namreč k temu članku, da je vse to več ali manj res, da pa pakt četvorice ničesar ni pripomogel k temu, da bi ta situacija doprinesla k resničnemu sporazumu med Francijo in Italijo, ker je tako nejasen, da možnost kakega sporazuma bolj ovira kakor pospešuje.

Nemci in Italijani sodijo enako

V Parizu se seveda zanimajo tudi za to, kako nemško časopisje presoja problem francosko-italijanskega prijateljstva. V tem oziru je posebno zanimiva notica, ki jo je poslal »Berliner Tageblatt« njegov rimski dopisnik: »V rimskih diplomatskih krogih se nekoliko s skrbjo sprašujejo, kako bo novi francoski poslanik nadaljeval delo svojega predhodnika Jouvencela in ali ga bo sploh mogel nadaljevati. Zakaj med Francijo in Italijo je ostalo še veliko problemov in treba bo še zelo veliko storiti, preden bosta mogli Francija in Italija priti do konkretnih rezultatov v sedanjih atmosferi, ki je sicer ugodna, ki pa je bila ustvarjena bolj umetno nego naravno, ker se naslanja na same splošne in meglene principe, ne pa toliko na realna dejstva.«

Herriot si bo ogledal rdečo floto

je tako laskav za francosko burkuzijo, da je bila pariška komunistična »Humanité« take hudo v zadregi, da je ta brzoglavni pozdrav enostavno zamolčala. Herriot pa je vrnil te velike vrljivosti tako, da sedanje vladodržce v Moskvi slika kot sduhovne dedice Tolstega in Dostojevskega... Vse to jasno dokazuje, da bo Herriot v Moskvi poljudni temeljce za francosko-rusko alianco, ki jih bo okreplil potem še v Varšavi, kamor se bo po petih dnevih bivanja v Moskvi podal. Ni nobenega dvoma, da si Francija hoče zagotoviti zaslonbo velike Rusije, ker se tudi g. Paul-Boncour pakt četvorice ne zdi tako mojstrsko in solidno delo, kakor ga slikajo njegovi prijatelji...

Stalnost uradništva

»Stalnost je in ostane končni cilj JUU.« Tako beremo v poročilu o zborovanju učiteljskega iz Dravske banovine, ki se prav te dni vrši v Ljubljani. Naj porabimo to priliko, da spregovorimo nekaj besed o stalnosti ne samo učiteljske, ampak vsega državnega uradništva, ki je glede stalnosti, oziroma nestalnosti v istem položaju kakor učiteljsvo. Izvzeti niso niti sodniki, ki jim je poprej ustava sama jamčila nepremestljivost.

Ce hočemo imeti uradništvo, ki bo brez ozira na desno in levo točno in nepristransko izvajalo zakon, mora imeti zavest, da ga more zadeti neprijetnost in škoda, ki ima značaj kazni, le na osnovi ugotovljene krivde in pravične obsodbe. Absolutno ne rečemo, da ima vsaka premetestitev uradnika »po službeni potrebi« značaj kazni, lahko ga pa ima. Ne govorimo tu o neprijetnostih, s katerimi je zvezana preselitev v oddaljene kraje; ne govorimo o težkočah, ki jih ima človek, če se mora ločiti od doma in prijateljev, s katerimi je živel leta in leta. V dobi gospodarske krize, ki jo občuti tudi velika večina uradništva, pride v poštev zlasti poslabšanje gmočnega položaja. Človek je na starem službenem mestu že našel pota in sredstva, da je izhajal ceneje — na novem službenem mestu mora vsaj v začetku plačevati marsikaj dražje, tako da se znebi že tistih par dinarčkov, če si jih je bil pritrgal za slabe čase.

Uradnik, ki nima stalnosti, tudi skoraj nima možnosti, da bi si zgradil — lasten dom. Vedno bo ostala temeljna zahteva socialne zaščite za delavstvo (in med delavstvo v širšem pomenu besede spada tudi uradništvo), da mora biti delavcu dana možnost, da si oskrbi hišico z vrtom. To je naglašal že veliki Leon XIII. Lastna hišica je vir duševnega in telesnega zdravja. Pri neštetih delavcih je pomenil vrt pri hiši — slovo krčmili. Nekoč smo brali zahtevo, da bi si moral vsak duševni delavec lastnoročno pridelovati zelenjavo in sočivje, ki ga rabi za svojo družino. Delo na vrtu, pri hiši pomeni za duševnega delavca najlepši oddih, mu ohranja čistost duha in telesa. Ko prideš domov na vrt in te objame sladka skrb za drevesca, za cvetice, za — krompir, se odmaknejo iz tvoje bližine skrbi iz pisarne, in naslednje jutro greš zopet spocit in dobre volje na vsakdanje delo. Zato bi morala država v lastne interese olajševati vsem duševnim delavcem zgradbo lastnih stanovanj. Med uradništvom bi bilo manj bolezni, radi tega manj stroškov za bolniške dopuste in — pokojnine, bilo bi manj posedanja po gostlinah, bilo bi več veselja do dela, več ljubezni do domače zemlje, od katere bi bila vsaj neznatna parcelica tudi sladka lastnina posameznega uradnika. Uradnik bi vestno vršil svojo dolžnost že radi tega, da bi ga kaka kazenska premetestitev radi zanemarjanja službe ne odtrgala od draga mu doma. Če pa uradnik nima stalnosti, če je — vsaj teoretično — večten popotnik, ni čudno, tukaj, jutri tam, pa tudi nima veselja, da bi si zgradil vir rodniškega zadovoljnosti: lastni dom.

Navedli bi lahko še mnogo razlogov, ki govorijo za stalnost uradništva, spodbijali bi lahko razloge, ki bi jih morebiti ta ali oni navajajo za nestalnost — a za danes naj to zadošča. Saj se bo morebiti oglašil še kdo drugi in premočil vprašanje stalnosti z drugega vidika. Preden pa članek zaključimo, se hočemo ozreti še na neko drugo zahtevo uradništva, ki je sicer učiteljsvo ni izreklo (vsaj kolikor posnemamo iz poročila v našem listu), ki je pa — skoraj bi rekli — pogoj za doseg stalnosti: uradništvo mora namreč vedno in povsod na svojih zborovanjih zahtevati tudi pasivno volilno pravico.

Znano je, da dandanes pri nas državni uradnik ne more kandidirati v parlament; če se hoče kdo izmed državnih uradnikov uvrstiti pri volitvah med kandidante, se mora dati najprej upokojiti (seveda, če ima vsaj deset let službe). Na ta način torej ne more priti v parlament noben aktiven državni uradnik, z drugimi besedami: vsi civilni stavovi imajo lahko v parlamentu zastopnika iz svojih vrst, samo državni uradniki ne. Zato pa tudi stalnost uradništva težko najde v parlamentu odločnih zagovornikov; kajti stalnost bo najbolje branil tisti, ki je že radi nestalnosti trpel ali se vsaj bal, da bo trpel. A tudi tukaj moramo reči, da nikakor ne zagovarjamo pasivne volilne pravice uradništva samo s stališča časti in koristi uradnikov; ne, tudi za narod in državo bi bila pasivna volilna pravica uradništva koristna. Niso pogosti talenti za javno delo — a kdor ga ima, temu naj se nudi možnost za udeleževanje, naj se mu korak v javno življenje olajša, ne otežuje. Kaj je politika? Kljub zlorabam bo vendar vedno ostala točna le definicija politike.

da je politika skrb za javnost. Slovenci moramo hvaležno priznati, da smo imeli ljudi, pri katerih niti najhujši nasprotnik ni mogel njih političnega dela tolmačiti drugače kakor z njihovo skrbjo za javnost; navajati imena bi bilo odveč. Če bo uradnik že vnaprej odvzeta možnost, da bi se uveljavil v politiki, bo naravna posledica tega od leta do leta večja brezbriznost za javne zadeve. Od narodnega uradnika pa moramo pričakovati, da bo s svojo višjo izobrazbo skušal povsod iniciativno pomagati narodu, da bo neločljivo združen z narodnim življenjem; vsaka narodna skrb mora biti tudi njegova skrb; le potem mu bo tudi narod zaupal. Ne tajimo, da ima vsakogar politično delo, tudi svoje nevarnosti in senčne strani, pa je temu tako tudi pri uradniku. A kdor hoče imeti ogeti, mora potpeti z dimom.

Te misli o pravicah in dolžnostih javnih namestencev smo hoteli naglasiti ob priliki, ko zboruje v Ljubljani ena najmočnejših uradniških organizacij. Opravičene zahteve uradništva smatramo za koristne vsemu narodu in jim želimo najboljšega uspeha.

Svetovni glasbeni kongres

Berlin, 18. avg. (a) V četrtek je bil odprt v Bayreuthu drugi svetovni kongres za glasbo in petje. Pozdravne brzojavke so poslale glasbene in pevске ustanove iz vsega sveta. Gospe Winifred Wagner bo izročena adresa s podpisi 10.000 glasbenikov in skladateljev.

Lunačarski, poslanik v Spaniji

Pariz, 18. avg. (a) Iz Madrida poročajo, da tamkaj govore, da je sovjetska vlada zaprosila za odobritev za bivejšega sovjetskega komisarja za pravo Lunačarskega, ki naj bi postal sovjetski poslanik v Madridu. Pravijo, da je španska vlada dala zaprosilo odobritev in se pri tej priliki zelo laskavo izrazila o osebnosti Lunačarskega.

Zagrebska vremenska napoved: Precej stalno, vendar pa so možne lokalne nevihte.

Dunajska vremenska napoved: V soboto še izpremenljivo in neznansljivo, za nedeljo najbrže boljše in toplejše vreme.

Drugi dan učiteljskega zborovanja

Predlogi slovenskega učiteljskega

Ljubljana, 18. avgusta.

Davi ob 8 se je nadaljevala v dvorani Delavske zbornice skupščina slovenskega učiteljskega, organiziranega v sekciji JUU za dravsko banovino. Na dnevnem redu so bila poročila odsekov, ki so bili izvoljeni včeraj in ki so že večeraj popoldne razpravljali o delu sekcij v preteklem poslovnem letu ter pretresali številne predloge, ki so jih sekciji poslala razna učiteljska društva.

Zelo obširno je bilo poročilo šolsko-upravnega odseka, ki sta ga podala gg. Šijanc Leopold in Drekonja Ciril. K poročilu odseka je govoril tajnik odseka g. Metod Kumelj, ki je obravnaval med drugim zaščito članstva, zlasti vprašanja učiteljske stalnosti.

Dalje je govoril o delu za olajšanje položaja učiteljem družinskih očetom in materam, od katerih žive nekateri naravnost v obupnem položaju, o napredovanjih, ki so se do nedavnega časa izvrševala silno počasi, o upokojitvah, ki so eno najbolj perečih stanovskih zadev učiteljskega; dalje je razpravljalo o stanarinih in naravnih stanovanjih, o draginskih razredih, ki bi se morali ujniti odpraviti spričo dejstva, da uradništvo na vasi in trgih danes ne živi nič ceneje kakor ono v mestu, dalje o namestitvah novincev, pri čemer naj se upoštevajo predvsem učiteljski sinovi in hčere, o učiteljskih vojakih, ki naj se jim šteje kadetski rok v penzijo in naj se jim v tem času daie poplavo plače, in še o mnogih drugih važnih stanovskih zadevah slovenskega učiteljskega. Tajniško poročilo je bilo v tem delu soglasno sprejeto.

Odsek je nato seznanil skupščino s predlogi, o katerih je razpravljalo. Sprejel je vsega skupaj 52 predlogov, ki jih je potrdila soglasno tudi skupščina. Sprejeti so bili med drugimi tudi naslednji predlogi: Vsa izpraznjena učiteljska mesta naj se

takoj zasedejo, draginske doklade pa izenačijo. Pobiranje denarja med šolsko mladino, ki se vedno bolj in bolj uvaja v našo šolo, naj preneha. Odpravijo naj se monopolski zvezki. Poskrbi naj se, da se zniža cena šolskih knjig, od katerih so premožne silno drage. Uvede naj se obširna socialna akcija, da bodo revni učenci dobivali knjige in vse učne pripomočke zastonj. — V državnem proračunu za leto 1933-34 je za dravsko banovino določenih 55 novih učnih mest. To število je absolutno premajhno in je treba napeti vse sile, da se število poveča. Onemogoči naj se vmešavanje političnih faktorjev v šolske zadeve. — Zasebna učiteljska naj se zaradi hiperprodukcije učiteljskega proletariata odpravijo (!). — Upokoje naj se vsi učitelji in učiteljice, ki imajo že 35 let službe. — Drugi predlogi so več ali manj strogo stanovskega značaja. K predlogom se je razvila silno živahna debata.

Nato je obravnavala skupščina predloge odseka za spremembo pravil. Odsek je postavil k osnutku novih pravil, ki jih je sestavil glavni odbor JUU, važne izpreminjevalne predloge, ki so vzbudili med zbranimi učitelji mnogo debate in so bili naposled več ali manj soglasno sprejeti. Skupščina se je nekaj minut po 12 prekinila in se nadaljevala popoldne ob 3. Poprej pa je bila še seja upravnega in nadzornega odbora, na kateri so razpravljali o notranjih zadevah organizacije Na skupščini pa so se nadaljevala poročila odsekov, in sicer odseka za tisk, odseka za izvenšolsko delo, odseka za območno šolstvo, odseka za pevski zbor, ki je poročal v velikih težavah, ki se stavijo na pot učiteljskemu pevskemu zboru, dalje gospodarski odsek itd. Sledilo je poročilo nadzornega odbora, ki je bilo sprejeto ter razprava o proračunu za poslovno leto 1933-34.

Plavanje skozi Maribor

Maratonec Rostaher zmagovalce

Maribor, 18. avgusta.

Nocoj se je vršilo ob izredno živahnem zanimanju občinstva prvokrat na progi: Mariborski otok—Kristanovo kopališče, na dolžini nad 3 km plavanje po Dravi skozi Maribor, ki ga je organiziral tukajšnji SSK Maraton. Zanimanje občinstva je bilo toliko, da je že pred šesto uro napolnilo obrežje otoka, dravsko brv, državni most, Kärferjevo in Kristanovo kopališče ter obe dravski obrežji vzdolž proge. Start je bil ob šestih zvečer na spodnjem koncu otoka. Tekmovalo je 10 plavalcev, članov graškega GAK, tuk. Maratona, Rapida in Studenskega športnega kluba.

Takoj v začetku je prevzel vodstvo Karf (GAK), ki ga je držal do Mlinskega kamna, kjer pa ga je v blestemem naletu prehitel Maratonec Pubi Rostaher. Borba za prvo mesto je bila od tu naprej ves čas ostra, toda končno je odločila večja vztrajnost in borbenost žilavega Maratona. Zmagovalca je množica ob nabito zasedenem Kristanovem kopališču sprejela z burnim aplavzom, ki so ga bili deležni tudi naslednji tekmovalci. Vrstni red uspeha je bil sledeč: Rostaher (Maraton) 18:21, Karf (GAK) 18:23, Jurinec (Maraton) 18:32, Lampret (Maraton), Voller (Maraton), Jeglič (Rapid). Trije tekmovalci so izstopili. Doseženi čas je zelo dober, ako se vpošteva, da je bila Drava zelo mrzla radi večerajšnega naliva. Žal, da niso nastopili nekateri zelo konkurentni favoriti, tako od Maratona,

Novi zračni orjak

London, 18. avg. (a) »Daily Express« poroča, da so ameriške Združene države te dni dogradile velikansko vodno letalo novega tipa. Gradnja tega letala je po trditvi londonskega lista stala okoli 65.000 funtov (okoli 15 milj. Din). To vodno letalo lahko leti v kakršnikoli vremenskih razmerah in se more vzdigniti v zelo velike višine. Povprečno hitrost ima 240 km na uro. Oboroženo je s 6 strojnimi, razen tega pa lahko vzame s seboj tudi mnogo bomb.

»Daily Express« pravi, da bo USA zgradila še več hidroplanov tega tipa. Za bazo jim bo služila velika ladja-matica »Ranger«, ki jo pravkar izdelujejo.

kakor tudi od drugih tukajšnjih »lubov«. Plavalni sekciji Maratona in njenemu načelniku ob odličnem organiziranju tekmovanja, ki je bilo prvo na tej progi v Mariboru, čast in priznanje. Zeleti bi bilo, da se to tekmovanje vrši vsako leto.

Nov reški škof

Reka, 18. avg. b. Po smrti škofa Saina je bila reška škofija poldrugo leto brez škofa. Škofije posle pa je upravljal apostolski administrator Mecchia, za katerega so vsi mislili, da bo imenovan namesto umrlega škofa Saina. Sedaj pa je imenovan za reškega škofa Antonio Santin, ki je služboval kot kanonik v Pulju.

Primorski akademiki

Skopje, 18. avg. m. S sinočnjim vlakom so dopotovali v Skopje primorski akademiki iz Ljubljane. Na železniški postaji so jim priredili prišrčen sprejem. Akademiki so odšli z železniške postaje v mesto v sprevidu z godbo na čelu. Danes so si ogledali mesto, zvečer pa so priredili v Oficirskem domu občajni koncert primorskih in ko-roških narodnih ter umetnih pesmi.

Osebnosti vesti

Belgrad, 18. avg. m. Z rešenjem prometnega ministra so prevedeni: Jožef Bertonec, admin. zvanikni kurilnice Ljubljana I. za pomoč, oficila 10. skup. I. poviška. Jožef Porenta, prometni zvanikni, za pomožnega prometnika 10. skup. na postaji Kranj; Marcel Skočir, prometni zvan. na postaji Boh. Bela, za pomož. promet. 10. skup. I. poviška. Martin Lubej, promet. zvan. na postaji Bistrica za pomož. promet. 10. pol. skup. z drugim poviškom. Janez Sodja, promet. zvan. na postaji Medvode za pomož. promet. 10. skup. s I. poviškom; prom. zvan. Albert Kolarik na postaji Ruše za pomožnega promet. 10. skup. z drugim poviškom; Marjan Japelj, skladišni zvan. na postaji Belgrad za pomož. skladiščnika 10. skup. s prvim poviškom; Karel Ruckauf, prom. zvan. v Trbovljah za pomož. promet. 10. skup.; Maks Simončič, prom. zvan. na postaji Polzela-Braslovce za pomož. prometnika 10. skup.; Alojzij Babovšek, prom. zvan. v Sv. Lovrenca za pomož. promet. 10. skup.; Alojzij Uels, nadzornik vozov za pomožnega pregledovalca vozov 10. skupine pri kurilnici Maribor; Danilo Zevnikar, prom. zvanikni na postaji Pesnica, za pomožnega prometnika 10. skupine in Josip Valant, prometni zvanikni na postaji Laze, za pomožnega prometnika 10. skupine s prvim poviškom.

Belgrad, 18. avg. m. Za računskega uradnika 6. sk. je postal pri apelacijskem sodišču v Ljubljani Vladimir Dekleva, inspektor dravske finančne direkcije v Ljubljani.

V tretjo sk. I. st. sta napredovala sodnika apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Milko Kranjc in dr. Anton Stuehec, ki je sedaj na službi pri državnem sodišču za zaščito države v Belgradu.

Drobne vesti

Belgrad, 18. avgusta. (a). Izvozniki društvo kraljevine Jugoslavije bo imelo v nedeljo. 20. t. m. v Arandjelovcu svoj letni sestanek. Razpravljali bodo zlasti o izvozu sadja letošnje leto.

Gospod ban dr. Drago Marušić je naklonil za prvo pomoč pogorelem v žužemberku banovinsko podporo v znesku 15.000 Din.

Belgrad, 18. avg. m. Sinoči je imel glavni akcijski odbor Jugoslavanske narodne stranke sejo, na kateri so razpravljali o tekočih zadevah stranke. Med drugim so razpravljali o ureditvi strankinega odbora v Belgradu, o ustanovitvi delniške družbe za izdajanje lista »Borba« ter o akciji, ki naj bi se sprožila, da bi se po možnosti tednik »Borba« spremenil v dnevnik.

Belgrad, 18. avg. m. Danes je prišel tukaj izhajati nov politični tednik »Demokrat«. Izdajatelj pravijo, da bo ostal tednik neodvisen politični vestnik.

Newyork, 18. avg. b. V politični hkrongh se go-

Važne določbe novih cestnih pravilnikov

III.

Predpisi glede miru in snage na javnih cestah avtonomnih mest.

A. Zoper nemir in ropot.

Čim bolj narašča promet v večjih mestih, tem več trpe živali in sploh zdravje meščanov vsled ropotanja voz po tlaku, signalov in drdranja tramvaja in hup avtomobilov ter vseh ostalih mnogovrstnih prometnih pojavov: prahu, dima, smradu itd. Z to je po vzoru drugih mest že prejšnji cestnopolijski red za mesto Ljubljano, sklenjen v seji občinskega sveta dne 10. septembra 1897, v III. oddelku uvedel tudi določbe zoper nemir in ropot no mestu.

Iz njih je novi mestni cestni red prevzel predpise, da se smejo vršiti glasbene produkcije, podoknice itd. na javnih cestah in trgih le z dovoljenjem (državnega) polic. oblastva in le tako, da ni oviran promet. Dodal pa je temu še v § 79 določbo, da je tako dovoljenje potrebno tudi za razne obhode in prireditve na javni cesti, n. pr. Miklavševe obhode, tombole, predpusne sprevede; isto bo veljalo zavetlične korze, pa tudi za različne neobičajne pohode in sprevede, pri čemer pridejo tudi že določbe zakona o zborovanjih v poštev.

Iz prejšnjega cestnopolijskega reda je prevzeta tudi prepoved razgrajanja, kričanja, prepiranja in petja po javnih cestah in sicer ponoči ko podnevi. Novi mestni cestni red uvaja razen tega v § 78 umestno določbo, da je prepovedano vsako kaljenje nočnega miru celo s preglasnim govorenjem, s hrupnimi vožnjami itd. Ta določba je u. estna zlasti poleti, ko so zaradi vročine okna odprta. Tu je mesto, da opozorimo na hrupne vožnje, ki jih povzročajo ponoči tista stalna priprava za kaljenje nočnega miru, ki mu pravijo mestni čistilni voz. Mestni čistilni voz se enkrat med 12. in 1. uro na lastne oči in ušesa prepriča, kako »higiensko« deluje ta nočna pošast s svojim ropotom in oblaki prahu, ki jih dviga nadstropja visoko po »škropljeni cesti, pa bo gotovo predlagal, da se ta stvar odpravi in nadomesti z modernimi avtomobilskimi snailniki, kakršne imajo že vsa druga večja mesta. Na vsak način pa naj za sedaj poskrbi, da se ceste, preden prihaja ta voz, vsaj toliko poskrope, da ne bo prahu.

Zaradi nočnega miru je strožje kakor v starem cestnopolijskem redu, sploh prepovedano vsako petje v gostilnah in kavarnah, če so njih okna odprta, in ne samo od 10 zvečer do 7 jutraj, prav tako toda le po noči vsaka godba (tudi igranje na klavir), uporabljanje gramofonskih in radijskih zvočnikov, slednjih niti v zasebnih stanovanjih, če so okna odprta, niti v zasebnih vrtovih ali dvoriščih (§ 80). Prepovedano je puščati ponoči pse na ulico. Psi, ki ponoči tulijo, se morajo zapreti v notranje poslopje. Ako pa tak pes z lajanjem in tuljenjem trajno kali nočni mir, sme oblastvo odrediti, da se odstrani (§ 41). Ta določba je nova ter posega precej občutno v lastninske pravice, pa je povsem upravičena. Motorna vozila naj ponoči uporabljajo troblje le tedaj, če je to za varnost neobhodno potrebno.

Zoper nemir in ropot po ulicah tudi podnevi je poskrbljeno s predpisom, da je postavljanje različnih in gramofonskih zvočnikov ob javnih cestah in trgih prepovedano. Prodajalci premoaga in smetariji smejo uporabljati le take piščalke, ki jih odobri policija (§ 82). Železne prodajalniške zavore je treba spuščati tako počasi, da se prepreči vsak večji ropot (§ 81). Vozila, ki sama ali vsled svojega tovora hudo ropotajo, morajo voziti počasi. Železnina ali pločevina, ki povzroča med prevažanjem tak ropot, se mora naložiti ali zaviti v slamo ali na drug primeren način, da se ropotanje kolikor mogoče odpravi (§ 9). Zvočni signali motornih vozil naj se v mestih rabijo le, kadar je to potrebno ali predpisano, torej pred nepreglednimi križišči, ovinkih, pred vrhom klanca, pred prehitevanjem ali obračanjem, pri vožnji nazaj, pred izvozom iz dvorišč in vež, preden se spravi vozilo v tek, za svarilo nepredvidnim pešcem itd. Brezobzirna uporaba signalov je kazniva (člen 50 občnega cestnega reda).

Zelo važna, a še vedno premalo upoštevana je določba, da motorna vozila ne smejo povzročati prevelikega ropota in da morajo zato imeti pravilni glušnik. Motociklistom je še posebe prepovedano, da povzročijo znani nezgodni ropot z nenadnim in čezmernim odpiranjem akceleratorja ali dim in pline s pretiranim mazanjem (čl. 52 občnega cestnega reda).

Tu je prilika, da opozorimo naše čitatelje na pomen avtomobilskih signalov, ker spozna po njih tako prometni stražnik pa tudi pešec, na katero plat bo vozil avtomobil ali motocikel in se lahko po tem ravna. Enkratni znak s trobljo pomeni, da motorno vozilo vozi naravnost, dvakratni da zavije na desno, trikratni da zavije na levo. Vožnja nazaj se označi z enkratnim dolgim in večkratnimi kratkimi signali.

B. Zoper nesnago na javnih cestah, ulicah, trgih in nasadih.

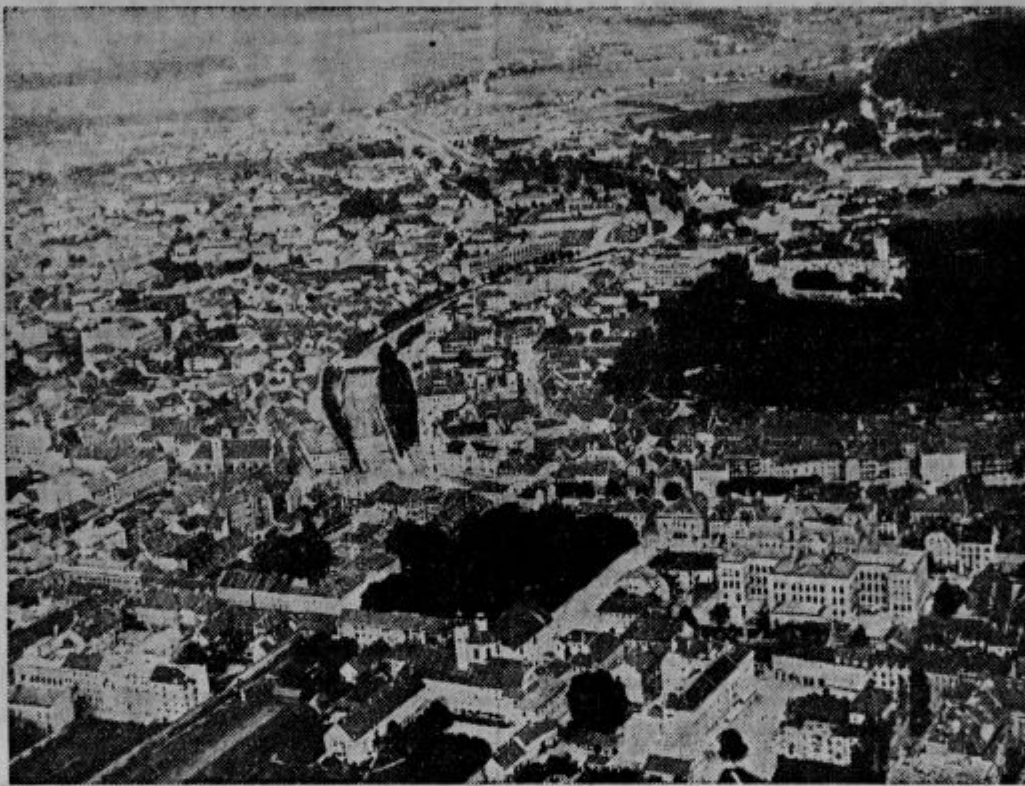
Prepovedano je (§ 63 mest. cest. reda) vsako onesnaženje javnih cest, trgov, nasadov itd. v mestu. Onesnaženje cest je tudi pisanje in čezkanje po privatnih zidovih, če gredo na cesto, pljuvanje (I), izlivanje pomij, nesnažne vode in smrdljivih tekočin na cestne jaskše, opravljanje potrebe na javni ulici (II), pa tudi puščanje deževnice iz pokvarjenih strešnih žlebov, najsi se zgodi namenoma ali iz malomarnosti in najsi je dotična cesta tlakovana ali ne. Za nekatere teh predpisov so bili odločilni tudi drugi oziri (n. pr. moralni in estetski), glede deževnice gotovo tudi ozir na obvarovanje pasantov in njih oblike pred škodo, pa se je vse to združilo pod pojem javne snage. Nova in dokaj reza je prepoved, da se ne smejo metati po cestah in nasadih (velja n. pr. tudi za tivolske nasade in tivolski gozd) žareče vžigalice, tleči ostanki cigar in cigaret, papir, kostonjeve lusčine, olupki pomaranč, jabolok, odpadki jedi in podobno.

Odlagati sneg, led, material, prst, grušč, smeti in odpadke je dovoljeno le na prostorihi, ki jih za to določi občina. Pranje perila, zelenjave, posode na javnih vodnjakih je prepovedano, prav tako tudi, da se napaja živina na njih. V strugah tekočih voda se sme prati perilo le na onih mestih, ki jih za to določi občina. Navada, ki jo nahajamo v južnih krajih, zlasti ob morju, da se razobeša perilo na javnih cestah, oknih in balkonih, je pri nas prepovedana (§ 62). Tudi iztepavati ali celo le prezačevati posteljno opravo na oknih in balkonih ni dovoljeno (prepoved prezačevanja gre, vsaj za višja nadstropja, morda malo predaleč). Prav pa je, da je prepovedano iztepavati preproge in slinčo pri oknih, ki gredo na cesto. Seveda je tudi prepovedano metati kakršnekoli predmete skozi okno ali z balkona na cesto ali druge javne

prostore (§ 61, odst. 2). Stvari, ki se postavljajo ali obešajo na okna, balkone ali na zid, se morajo tako pritrditi, da ne morejo pasti na cesto. Zoper nadlogo prahu je poskrbljeno z določbo § 62, da mora snajenje in škropljenje javnih cest, ulic, potov, nasadov itd. opravljati občina (§ 62). Ali je bila banska uprava kompetentna, ustanoviti s svojjo naredbo to novo dolžnost za avtonomne občine, je precej dvomljivo. Pooblastilo, ki ga daje zakon o notranji upravi v § 67 za izdajanje policijskih uredb, je treba namreč strogo razlagati. Uvajanje trajnih javnih bremen tako za fizične kakor za juridične osebe je stvar zakonodaje, ne pa stvar upravne oblasti, ki sme po čl. 81 ustave izdajati le uredbe, potrebne za uporabljanje zakonov (takozvane izvršilne uredbe), ne sme pa samostojno urejati tvarine, ki jo zakon še sploh ni uravnaval (takozvane uredbe praeter legem — mimo zakona). Novo breme za hišne lastnike in celo za zemljiške posestnike je tudi, da morajo sploh snajiti in škropiti pločnike in pešpoti, ob vsakem vremenu, ne samo kadar zapade sneg, kakor je bilo to v starem cestnopolijskem redu ljubljanskega predpisano. Določbe § 82 tega starega reda glede kidanja snega so se v bistvu obdržale in postrožile pa v toliko, da se sneg in led ne smeta odmetavati tik za robniki v odtočne jarke, niti na rešetke odtočnih kanalov ali na tramvajsko progo (§ 75).

Nadaljnje novo javno breme, ki se nalaga hišnim lastnikom z banovo naredbo je njih odgovornost za to, da so napisli in znaki, ki služijo za orientacijo občinstva in so pritrjeni na hišah, posebno ulične in hišne tablice vedno v dobrem in čistem stanju. Tudi zoper to, sicer prav koristno določbo, se pojavljajo pomisleki ustavno pravnega značaja, ki so bili prej omenjeni, zlasti če se

Ljubljana iz zraka

Ljubljana, 18. avgusta.

Taka je videti Ljubljana iz zraka. Nihče ne more trditi, da ni lepa. Tak in morda še lepši pogled na Ljubljano bodo v nedeljo popoldne uživali tisti, ki bodo zbrali pogum in pet kovačev ter poleteli z novega letališča pri Devici Mariji v Polju nad Ljubljano. Zadnja točka velikega letalskega meetinga v nedeljo popoldne bo namreč letanje občinstva. Na razpolago bo dovolj letal, in sicer takšnih, ki se jim lahko brez skrbi zaupa tudi tisti, ki tresenja svojih hlač nima bogve kako v oblasti. Ne bo mu žal za krasni užitek in tudi ne za majhno srčno tesnobo, ki se ga bo polastila v prvih trenotkih, ko bo visel med nebom in zemljo. Dovolj bo imel nekaj dni gradiva za pripovedovanje prijateljem o svojem »junaštvu«.

Danes sta prispeli na ljubljansko letališče dve vojaški letali. Ki se udeležita letalskega meetinga, in sicer iz Novega Sada letalo tipa »Potez«, iz Zagreba pa letalo tipa »Breguet«. Prišlo je tudi osem vojaških mehanikov pod vodstvom rojaka

1000 Marijinih otrok na Zalostni gori

Preseerje, 17. avgusta.

Menda še nikoli ni bilo toliko mladine zbrane na Zalostni gori, kolikor jo je zbral Veliki šmaren na tej ljubki Marijini božji poti v preseerjski fari. To je bil živčav in vrvenje med temi Marijinih otroci, ki so prišli na skupen shod Marijinih vrtecev. Nad tisoč jih je bilo od vseh strani obširne vrhniške dekanije in bližnje okolice. Peš, na vozovih in v vlakom, kakor je kdo mogel, otroci in z njimi starši, vse je hitelo na isti cilj. Prostorna cerkev je bila premajhna, toliko da je dobro sprejela vase otroke. In ko so po kratkem pozdravu domačega Marijinega vrta vsa ta mlada otroška groma napolnila s svojimi čistimi glasovi svetišče, je bil to nepopisno ganljiv prizor. Glavica pri glavici, oči vseh uprte v Marijino podobo in zraven navdušena

ozremo na določbo čl. 6, odst. 3 veljavnega zakona o imenih krajev in ulic in o označevanju hiš s številkami z dne 18. februarja 1930, ki uvaja za hišne posestnike samo javno pravno služnost, da ne smejo ovirati pri trjevanje uličnih tablic na svoje hiše — pa nič več. Mestni policijski red gre tu očito preko zakona in uverjeni smo, da bi ta določba ob pritožbi pred upravnim sodstvom ne držala. Na vsak način pa ne gre, da bi bili hišni lastniki za čiščenje uličnih (ne hišnih!) tablic odgovorni, ker te tablice nabavlja in postavlja občina ob svojih stroških (čl. 6, odst. 5 pravkar omenjenega zakona), je torej njih lastnica in ima torej tudi ona skrbeti za njih snajenje, ne pa hišni gospodar, ki je kvečjemu odgovoren za čedno stanje tablice s hišno številko.

Posebno skrb posveča mestni cestni red prodajanju in razobešanju mesa, odvajanju prašljivih in smrdljivih predmetov, zlasti pa fekalij in gnoj. V obče se smejo taki predmeti prevažati le po noči, v notranjih delih mesta vrhtega le s posebnim hermetično zaprtim vozom. Tudi smeti se smejo v notranjih delih Ljubljane odvažati le v zaprtih posebno konstruiranih smetarskih vozovih, v drugih mestih, kjer se ni uveden tak način odvažanja, pa se morajo stresati v posebno, z železnim pokrovom opremljeno greznico.

Glede kaznovanja utegne širše kroge zanimati določba, čl. 105 občnega odnosno § 87 mestnega cestnega reda, da je kaznivo le tisto dejanje in tista opustitev, ki je v navskrižju z izrečnim prepovedim ali zapovedim; če krši navodila, pa le tedaj, če se zagreši vzlic izrečni zapovedi ali prepovedi pristojnih oblastev ali organov.

Neprilika, — ker v navskrižju z dosedanjim zakonodajo in prakso, pa se nam zdi določba, da se naj kaznujejo prestopki po § 69 zakona o notranji upravi, kar ima za posledico, da se vse denarne kazni stekajo v državni zaklad, čeprav bo šlo po večini za nedržavne ceste. Občinam pa tudi banovini utegnejo s tem odpasti znatne vsote, s katerim so dosedaj računale.

Zavrtki in tablete ima o Bayerjev križ!

Če bodete pazili na ta zaščitni znak, bodete vselej dobili pristni Pyramidon ter ne boste nad njim nikdar razočarani pri glavobolu in migreni.

V z. Jugosla. k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. br. 9483 od 31. V. 1933.

prste vmes požigalčeva roka, ki požiga že od pol mladi sem, ne da bi mu prišli na sled.

Ni še na pogorišču župana Kotnika v Spodnji Polskavi pogorišče popolnoma ugasnilo, že je komaj pol ure daleč v sredo okrog 6 zvečer pričelo goreti zopet gospodarsko poslopje last Gmajnarja v Spodnjem Leskovcu. V Slovenski Bistrici so sicer na tukašnji žagi naznanjali, da gori. Gasilci so s svojim avtomobilom takoj hiteli na pomoč. Toda radi pomanjkanja vode niso mogli gasiti, ker je v tem kraju sploh nimajo, pač pa so pomagali pri podiranju gorečih delov, tako da so hišo rešili iz obema plamenov. Posesnik trpi precejšnjo škodo. Saj mu je tudi pogorelo vse — gospodarsko orodje, žito, seno in celo gospodarsko poslopje. Škoda je okrog 35.000 Din, je pa krita z zavarovalnino. Kako je ogenj tudi tukaj nastal, ne ve nihče.

Požar na Trebelnem

Trebelno, 16. avg.

Požar je nastal pri posestniku Antonu Škrjancu v Bogneči vasi pri Trebelnem na Dolenjskem dne 15. t. m. Omenjenemu posestniku je pogorela hiša, kašča in nekaj vinske posode s stiskalnico, ki je bila pod hišo v kleti.

Vsled silne vročine se je sadno drevje, ki je bilo gosto zaraščeno okrog hiše in poslopji, vse posušilo. Lastnik trpi precejšno škodo, ki pa je krita z zavarovalnino. Vzrok požara še ni znan.

Zadnja pot ponesrečene gdčne. Hermannove

Mojstrana, 17. avgusta.

Nocoj ob pol osmih so naši reševalci pripeljali na Križu ponesrečeno gdč. Hermannovo v Mojstrano, kjer je že čakal avto s krsto za nadaljnji prevoz v Trzic. Mati in njena teta sta dospeli semkaj že v teku dneva in sta v hotelu Triglav čakali na poslednjo pot svoje hčerke s planin. Pretresljiv je bil pogled na mater, ko je pogledala svoje upanje še enkrat, predno zaprejo krsto, hotela jo je na vsak način videti. Po ogledu komisije so krsto zacinili in po pogrebnihih molitvah, katere je opravil domači župnik g. Pečarič, so položili krsto v avto.

Začel se je pomikati dolg sprevod. Na čelu so nosili zastopniki podružnice SPD lep venec z napisom: Planinski žrtvi — Podružnica SPD Dovoje-Mojstrana. Tem je sledil voz z župnikom. Nato avto s ponesrečenko in avto sornikov. Zadaj pa je šel sprevod kakih 200 domačinov in letoviščarjev, katerih je polno v Mojstrani, s prizganimi svečami v rokah. Ganljiv je bil pogled na ta sprevod v poznih večernih urah in tako tužno so peli zvonovi v farnem stolpu. Človek bi mislil, da so se tedaj predramili tudi oni, ki počivajo na tem pokopališču, ki so storiili enako smrt. Sprevod je šel do državne ceste, kjer je g. župnik še enkrat blagoslovil krsto, katero so obeli z venci, planinskim cvetjem in zelenjem. In zabrnal je avto ob zvonjenju farnih zvonov in odpeljal nesrečno žrtev v Trzic, kjer bo truplo položeno k večnemu počitku.

Ptuj

400 letnica veržejske garde. Kakor smo poročali, proslavi tržka garda v Verževu v nedeljo, 27. t. m. 400 letnico obstoja. Ob tej priliki se proslavi tudi 250 letnica progona turških roparjev iz Murskega polja. Združeno s to proslavo se vrši veliko manifestacijsko zborovanje proti madjarskim revizionističnim težnjam. — Spored te proslave je sledeč: V soboto, 26. t. m. sprejem gostov pri večernem vaku na koidvoru; zatem bakljada in povorka po trgu. V nedeljo, 27. t. m. ob 5 budnica; ob 8.30 zbor društev in sprejem gostov ter tovariških društev; ob 9.30 slovesna sv. maša na glavnem trgu; po ev. maši manifestacijsko zborovanje istotam; nastopijo govorniki iz naroda in obmejnih krajev; po zborovanju mimohod društev pred dostojanstveniki; za tem skupno kosilo v društveni dvorani; slavnostno kosilo pa se vrši v Marjanišču. Prijavljenih je že veliko število gostov in raznih društev, med temi znana varaždinska garda in veteransko društvo iz Ptuj. Dovoljena je tudi polovična vožnja po železnici.

Dobava mesa. Ustna licitacija za dobavo mesa za ptujsko garnizijo se vrši 23. t. m. ob 10 v pisarni komande mesta v Ptuj.

Nezgoda. Ponesrečil se je 38 letni invalid Jožef Beranič iz Apač pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Pri spravljanju drv je padel in dobil tako hude notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

Zopet dva požara pri Slov. Bistrici

Slov. Bistrica, 16. avgusta.

Komaj je dober teden od tega, ko je zadnjič gorelo, že zopet je na praznik Vnebovzvetja Marije okrog polnoči pričelo goreti ogromno gospodarsko poslopje župana Kotnika v Spodnji Polskavi. Najprej je ogenj zagledal neki kmet, ki je takoj domače obvestil, da gori. Prišli so takoj s pomočjo sosedov reševati iz hlevov živino, katero so rešili še o pravem času iz gorečega poslopja. ena dve leti stara svinja je postala žrtev ognja in

je zgorela. Izmed gasilcev so bili prvi na mestu s svojo motorko domači in v par minutah kasneje so se prišli iz Zgornje Polskave, ki so skupno se izkazali zelo požrvalne; saj se je največ njim zahvaliti, da se požar ni razširil. Pogorelo je vse do tal, hleva, kolarnica, kašča in šupa, ki je bilo vse napolnjeno s poljskimi pridelki. Tudi vse gospodarsko orodje je zgorelo. Škoda je velika, nad 100.000 Din se ceni, a zavarovan je pa župan za veliko manjšo vsoto. Vzrok požara še ni natančno ugotovljen. Pač pa sumijo prav vsi, da je imela tu

¹ Glej »Slovenec« z dne 12. avgusta, št. 182 in z dne 15. avgusta t. l., št. 184.

Belgrajskim bankam gre razmeroma dobro

Budimpešta. Tendencja: za koružo slabša, os
lo prijazna. Promet: živih. Pšenica: okt. 8.62
8.65, zaklj. 8.51-8.53; marec 9.00-9.70, zaklj. 9.
do 9.65. - Rž: okt. 5.45-5.65, zaklj. 5.45-5.48; m
rec 6.23-6.35, zaklj. 6.22-6.24. - Kuruza: avg
7.40, zaklj. 7.40-7.45; sept. 7.40-7.50, zaklj. 7.
do 7.50; marec 8.0-8.13, zaklj. 8.02-8.04

Samojedi, Tunguzi, Mordvinci - vsi morajo v šolo!

Malo je držav na svetu, v katerih bi bilo vprašanje splošne šolske izobrazbe tako zapleteno kakor v Rusiji. Mimo pokrajin, ki so kulturno na evropski višini, žive v njenem okviru narodi in plemena, ki za svoj jezik sploh nimajo ugotovljenih pravil ne pismenk. Carske vlade se za izobrazbo teh narodov niso niti malo brigale — saj je niti za lastne ruske ljudske sloje niso smatrali za potrebno. Sedanji oblastniki Rusije pa so nasprotno ravno z izobrazbo najbolj radodarni in hočejo dati šole tudi napol divjim plemenom po daljnih tajgah in tundrah, ki sploh še nimajo pismenega jezika ne pismenk.

Zaloga šolskih knjig in pedagoških učbenikov v Moskvi je sedaj zaposlena z orjaško nalogo, da uredi in izda enotne šolske knjige za devetrazredne osnovne in srednje šole v celokupni Sovjetski Uniji. Izdati mora enotne učbenike za 45 učnih predmetov v 74 jezikih, in sicer v 15 jezikih takih narodov, ki do leta 1917 sploh niso poznali lastne književnosti, in za nekatera plemena, ki do l. 1927 sploh niso poznali nobene pismenosti.

Učbeniki so namenjeni za mladino celokupne Sovjetske Unije: od šotorov in taborišč pastirskih plemen ob Behringovem morju do prebivalcev in naselbin Karelije (tu prebivajo kmetje, ki govorijo finski jezik).

Delo za izdajo teh šolskih knjig je ogromno. Saj je treba ustvarjati nove abecede, prevajati knjige v nove pismene jezike, ves tisk je treba kolikor mogoče poenostaviti in poenoliti, natisniti knjige v milijonih izvodov in razposlati v najoddaljenejšo pokrajino Sovjetske Unije, tako da jih bo

imela mladina ob začetku novega šolskega leta že povsodi v rokah.

Kako nastane nov alfabet? To nalogo je rešila leningrajska akademija severnih narodov, ki igra pri pobijanju nepismenosti vodilno vlogo. Akademija je izbrala domačina, ki je dobro poznal običajni jezik svojega naroda, obenem pa bil tudi temeljito izobražen jezikoslovec. Teža moža so poslali najprej za dve leti v njegovo domačijo, kjer je proučeval različna narečja in jih zapisal. Na podlagi zbrane gradiva so potem izbrali narečje, ki ima največji besedni zaklad in najlažjo slovnico, in slednjič so po načelih instituta izdelali abecedo.

Na ta način so proučili jezike 15 narodov in iz njih izdelali abecedo. Danes tiskajo po moskovskih tiskarnah učbenike v jezikih Aleutov, Samojedov, Tunguzov, Mordvincev, Marijevcev (za gorjanska in dolinska plemena), Karelijcev itd.

Učbenike pišejo najprej v ruščini ter jih nato prevajajo v druge jezike. Pri tem knjige večinoma temeljito predelajo in prilagodijo krajevnim razmeram. Tako n. pr. obsegajo čitanke za rusko književnost odlomke iz del velikih ruskih pisateljev: Puškina, Lermontova, Gogola, Ostrovskega, Turgenjeva, Herzena, Ševčenka, Nekrasova i. dr. Toda čitanke za severna plemena so dosti manjše in obsegajo odlomke iz del tistih pisateljev, ki opisujejo potek »revolucije« in narodni razvoj posameznega plemena.

Izobrazba daljnih severnih plemen je vsekakor zgodovinskega pomena. Le žal, da jim ta izobrazba obenem vceplja izpačene poglede na svet in življenje skozi blodna komunistična očala.

Nemčija se ženi!

Kako preskrbeti dela in kruha za milijone brezposelnih, to je danes vprašanje vseh vprašanih posebno za nove režime, ki vedo, da hočejo ljudje za besedami tudi dejanja. Narodni socialisti v Nemčiji hočejo odpraviti brezposelnost med drugim s tem, da pospešijo ženitve; v teku par let naj se ustanovi pol milijona novih družin, novoporočene žene naj opuste pridobitni poklic in napravijo prostor moškim delovnim močem. V ta namen daje država ženitna posojila pod zelo ugodnimi pogoji. Posojilo more dobiti samo dvojica, kjer žena ostane doma in izprazni mesto za moško delovno moč. Pritisk od vseh strani je hud in ženskam skoroda ne preostane drugega, kakor da odstopijo delo moškim in se — da morejo sploh živeti — poročijo. Razen tega je danes v Nemčiji vse potegnjeno v politični vrtnec in vsak skuša dokazati svojo vdanost novemu režimu, in se proslaviti, če z drugim ne, pa s tem, da se na komando oženi. Tako se ljudje trumoma ženijo.

Državni zgled je vplival tudi na zasebna podjetja. Velika hamburška tobačna tovarna plača vsaki svoji delavki, ki se poroči, 600 mark dote. To pa le pod pogojem, da žena opusti svoje mesto v tovarni in ga dobi njen zaročenec ali kak drug moški. Moški dobiva potem za isto delo nekoliko višjo plačo, a ne veliko več. Vprašanje je, kako bo potem živila cela družina s plačo, ki je prej ravno zadostovala za preživljanje ene ženske.

V Nemčiji je mnogo ljudi, ki se jim tako speševanje porok iz zgolj gospodarskih razlogov nikakor ne zdi pravilno in srečno reševanje družine. Posebno na katoliški strani imajo proti temu resne pomisleke. Pa zaenkrat je režim s svojimi odredbami kakor neugnana povodenj, ki je nihče ne more ustaviti.

Kotcarski svetovni mojster Francoz Lacquehay

Z nojevskih dirk v Mehiki: Noji so zelo urni dirkači, a jezdeci morajo biti čim lažji, inace bi tenke nojeve noge odpovedale

Zlati vijaki namesto zobnih protez

Neki dunajski zobotehnik je prijavil patent za svojo iznajdbo: namesto zlatih mostičkov in protez se v čeljusti pritrdijo vijaki in vanj se vdela novi zobje. Vijaki se dajo izlahka odstraniti. Kot snov zanje prihaja vpoštev zlat in druge zlahne kovine, pa tudi jeklo, ki ne zarjavi. Zobotehnična dela ne bodo dražja kakor dosedaj.

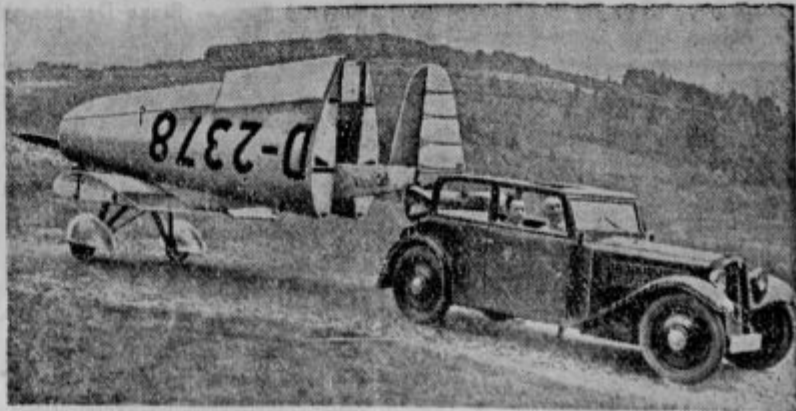

Prva japonska letalka smrtno ponesrečila: Kajgen Boku (levo), ki je na Japonskem prva dobila pilotski list, je pri poletu iz Tokija v Mandžurijo nad pokrajino Sizuoka padla na tla. Letalo je popolnoma zgorelo. Letalkino truplo so zoglenelo potegnili iz razbitin

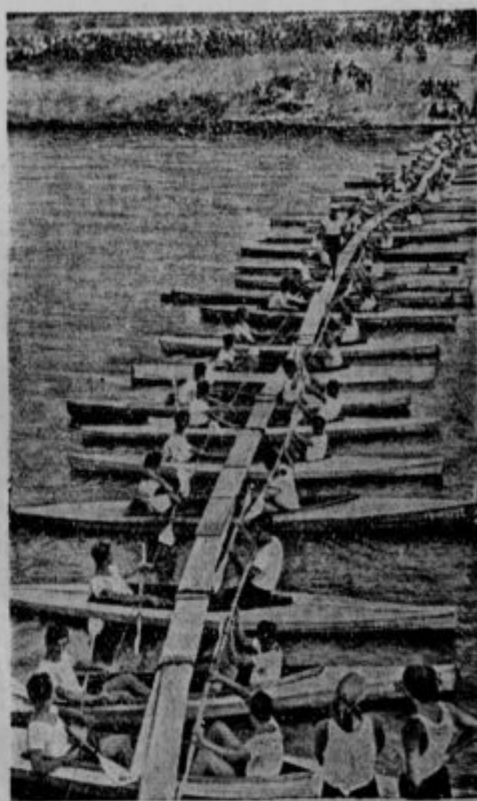
Drag lov na naročnike

Vodilni londonski listi so uvedli ogorčeno vojno. Prišel jo je list »Daily Herald«. Pred tednom je naznanil, da dobiijo čitatelji proti predložitvi določenega števila izstriženih odrezkov za 11 šilingov Dickensove zbrane spise v 16 zvezkih. Knjižarne prodajajo to izdajo za 84 šilingov. Ostali dnevniki z isto razširjenostjo (en do dva milijona izvodov) so postali razburjeni. Očitati so »Daily Herald« prestopke zoper obstoječo pogodbo, ki prepoveduje »darila za čitatelje in naročnike«. Zveza založnikov je sklicala občni zbor, da bi sklepala o zadevi. Toda obdolžitev je propadla. Zastopniki »Daily Herald« so dokazali s položenimi računi, da prav ničesar ne podarijo svojim kupcem. Velikanska naklada je znižala lastno ceno 16 zvezkov Dickensove na 10 šilingov. List je dokazal, da celo zasluži po en šiling pri izvodu. Nato so ponudili dnevniki »Daily Mail«, »Daily Express« in »News Chronicle« svojim čitateljem slično izdajo Dickensove po 10 šilingov za izvod. V teku dveh tednov so prodali: »Daily Express« 124 tisoč izvodov, »Daily Mail« — 120 tisoč, »News Chronicle« — 64 tisoč. Če prištejemo še »Heroldovo« naklado, dobimo do 500 tisoč izvodov Dickensove, ki so z njim poplavi Anglesko. Ko so sešeli založniki dobičke in izdatke, so morali ugotoviti, da je stal Dickens dnevniki dosti denarja. A sklenili so račune brez izgube, ker je preseglo število odjemalcev »Herald« in »Express« vse dosežane uspehe. Oba dnevnika prodasta zdaj po 2 milijona izvodov. To je seveda opogumilo tekmece, in vojna se nadaljuje. »Daily Herald« nudi zdaj čitateljem proti 96 odrezkom za isto ceno 11 šilingov veliko enciklopedijo v 12 debelih zvezkih. Ta slovar je stal založbo 2 milijona šilingov. Vsebuje 7000 strani s 3000 slikami in seveda »pomeni zadnjo besedo znanosti in tehnike«. Med sotrudniki so najboljši znanstveniki in strokovnjaki. Seveda je na to moral glavni »Heraldov« tekmeček, »Express«, tudi ponuditi svojemu občinstvu slično enciklopedijo. A slovar bo treba šele sestaviti, med tem ko so bili Dickensovi spisi enostavno v naglici ponatisnjeni. Torej bodo morali čitatelji počakati. Založba jih tolaži s tem, da bo enciklopedija »obsegala vse podatke o ugodnih posledicah londonske gospodarske konference«. To bo pač lahko storiti, ker itak ni obrodila prav nobenih posledic... Izid tega dvoboja obeh najbolj razširjenih londonskih dnevnikov je seveda negotov. Njun uspeh je brez primere v zgodovini dnevnega tiska. A zadnjih 400 tisoč čitateljev je stalo »Herald« po 20 šilingov vsak, in »Daily Express« je plačal po 8 šilingov za vsakega izmed zadnjih 300 tisoč čitateljev. »Daily Mail«, ki je bil pred kratkim najbolj razširjen angleški dnevnik, je prostovoljno odstopil od predrage tekme in se zadovoljil s tretjim mestom: prodaja zdaj en milijon izvodov. List shaja zdaj samo s cenejšimi vabami: zepnimi nožiči, naličnimi peresi, dežnimi plašči, fotografskimi aparati in seveda zavarovanjem zoper nezgode in sličnim.

»Moj ubogi tovariš se mi je ponoči grozno smilil, ker ga je silno bolel zob.«
»In kaj si storil?«
»Z vato sem si ramašil ušesa.«

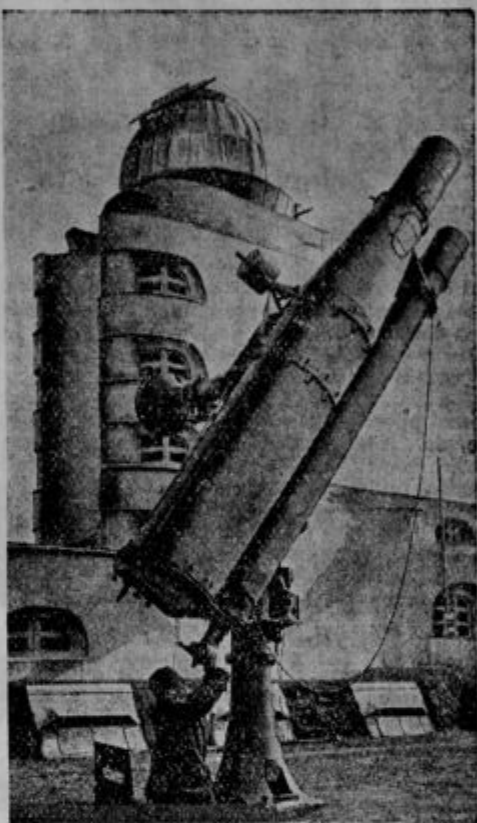
Novo lahke letalo tvornice DKW. Razpeto letalo je samo 11 m široko in 1,75 m visoko. Motor ima 20 k. s. in povprečno brzino 110 km na uro. Kurivo zadošča za približno 600 km. Zaradi lažjega prevažanja se dajo krila sklopiti

Skavti so tiči: o priliki jamboree-ja v Budimpešti so s pomočjo svojih malih čolničkov postavili most čez Donavo, kakor vidimo na sliki

Ogromna zapuščina

Nedavno je umrl angleški broderski magnat sir John Ellermann. Sedaj so objavili njegovo oporo, po kateri znaša njegova zapuščina ogromno vsoto 50 milijonov angleških funtov (približno 15 milijard Din). Angleški državni zaklad dobi od dediščine približno 15 milijonov funtov. Večino zapuščine dobi družina; za nameščence, služabništvo in bolnišnice so določena precejšnja volila.

Saturn zastavlja uganke, s katerimi si tačas belijo glave vsi zvezdoslovci sveta: vsi daljnogledi po zvezdarnah se obračajo nanj. Kaj pomenja bela lisa, ki se je v zadnjem času pojavila na njem? To je zdaj dnevno vprašanje zvezdoslovcev. Naša slika kaže zvezdarno na Telegraphenbergu pri Potsdamu

Za davke sprejmejo žito

Madžarska vlada je izdala naredbo, po kateri morejo kmetje zaostale davke plačati s pšenico in ržjo. Žito bo vlada sprejemala po dnevnih cenah. Davke za tekoče leto pa morajo tudi kmetje plačati v gotovini.

V Črnem morju dvigajo ladje

V Črnem morju so dvignili osebni parnik »Potemkin« (1600 ton), ki se je bil potopil začasa ukrajinske okupacije l. 1920. Parnik popravijo in znova izroče prometu. Zdaj so začeli s pripravami, da dvignejo tudi parnik »Merkurij« (1800 ton) in veliko transportno ladjo »Ženeroza« (6000 ton), ki sta se potopila začasa intervencije l. 1918.

»Ali je res, da ste v Monte Carlu priigrali 600.000 frankov?«

»Ne prav toliko. Bilo je samo 6000 frankov, in teh nisem dobil, ampak sem jih izgubil.«

krepi kri, živce in apetit!

Odraslim in otrokom!

Za popolno okrepitev otrok 5 velike steklenice, za odrasle 3 do 6 steklenic. V apotekah pol litra Din 35,-. — Po pošti razpošilja laboratorij „Alga“ Sušak. 5 stekl. Din 110,-, 6 stekl. Din 220,- in eno zastoj, 12 stekl. Din 440,- in dve zastoji (Odobreno od min. socialne politike in narodnega zdravja 8. Br. 4787 23. marca 1932)

Zadnji dnevi naše sezonske prodaje!

**IZKORISTITE
PRILIKO!!**

Tokrat hočemo temeljito izprazniti.

Sedaj je čas, da si vsakdo, pa tudi oni z manjšo denarnico, kupi čevlje dobre kakovosti po nizki ceni. Za dame, gospode in otroke boste našli največjo izbiro, posebno lahkih let-nih vrst.

Humanik

Ljubljana Tyrševa c. 1a (Petovja) **Maribor** Gosposka ul. 17 **Celje** Aleksandrova c. 1

Sahovski turnir v Somboru

Sombor, 16. avg.

Turnirska tabela, ki je pred štirimi koli bila še prava uganka glede prognoze za prvaka, je sedaj po končanem 13. kolu vendar dobila konkretno sliko. Za prvo mesto se namreč moreta boriti samo še Schreiber in Tot, pač pa bo še velika borba za druga mesta. Najbolje se vse to vidi iz stanja po 13. kolu, ki kaže sledeči redosled: Schreiber 9½, Tot 9, Vidmar Milan, Gabrovšek, Petrovič, Rajković 8½, Vuković 7½ (1), Avirovič 7 (1), Kulžinski Nikola 7, Bröder, Šubarić 6½, ing. Weiss 6, Grenčarski 4½, Graber 3½ (6), Kulžinski Dimitrije, Carev 3½, Žuk 2½.

Gotovo največje presenečenje v tem položaju je padec Milana Vidmarja ml. iz vodstva, katerega je držal vso prvo polovico turnirja. Zgodilo se mu je to v 11. kolu v partiji z Rajkovićem. Slednji je žrtvoval figuro, da bi ujel Vidmarju damo. V taki poziciji je vsaka nepravilna poteza usodna. Ker Vidmar ni našel sicer zelo očitne rešilne poteze, je izgubil damo za stolpa in konja, mesto da bi s figuro več prišel v čisto dobljen položaj. V normalnih razmerah bi seveda ena izgubljena partija ne zračila izgube upanja na prvo mesto, toda v tem turnirju so konkurenti tako zgneteni, da izgubljena točka igraču bistveno spremeni položaj. Ker so do kraja turnirja še štiri kola, bi Vidmar Milan kakor tudi Gabrovšek s točko izza vodečega korektno še vedno imela šanse za prvo mesto, toda praktično je to zelo malo verjetno iz sledečih razlogov: Schreiber ima samo še eno težjo partijo in to z Avirovičem, ostale proti Grenčarskemu, Žuku in Herbatinu bo po pričakovanju dobil, saj so to igralci s spodnjega dela tabele, tako da bo v najslabšem slučaju delil prvo mesto. Z druge strani pa imata Gabrovšek in Vidmar vsak po dva težka nasprotnika, kjer bo prav težko doseči več ko remis. Praktično bolj nevaren Schreiberju je Tot; ima samo pol točke manj od njega in tudi samo eno težjo partijo, tako da ga v ugodnem slučaju utegne se prehiteti. Toda z ozirom na to, da Tot nikakor ni tako soliden igralec kakor Schreiber, so te kombinacije precej nestrvarne in edino presenečenje s strani slabših igralcev bi moglo vse te račune prekrizati.

Ker je ta turnir od vseh dosedaj po svoji gneči med aspiranti za nagrade edinstven, se človeku ne hote vsiljuje vprašanje, odkod to prihaja. Nekoliko nam pojasni stvar dejstvo, da je med ing. Weissom in Grenčarskim razlike kar za eno in pol točke, kakor da bi turnir bil razdeljen na dva dela, tako zvano zgornjo in spodnjo hišo, ki vsebuje dobavitelje točk. Igralci nad znakom 6 točk so vsi precej izenačeni, tako da odločujoče mesto na tabeli samo partije med njimi samimi, to pa ne pomeni nič drugega, kakor da igra na turnirju polovico manj udeležencev; na majhnih turnirjih so pa razlike v točkah itak vedno malenkostne. Brez dvoma vpliva na padek turnirja v dobri meri tudi dejstvo, da se turnir igra zvečer in ne kakor običajno doslej dopoldne. Igralci niso več tako sveži, to se vidi najbolj iz partij, od katerih je redka korektna, brez večje napake. Zlasti pozicijskim igralcem je to v veliko breme, ker si v toku partije pridobljeno prednost z eno samo napako uničijo.

Sport

MEDNARODNI TABLE TENNIS TURNIR V CRIKVENICI

SK Ilirija je priredila v dnevih 13. in 14. avgusta t. l. prvi mednarodni turnir za prvenstvo Gornjega Jadrana v Crikvenici. Turnir se je odigral v dvorani hotela Therapie ob precejšnjem zanimanju publike. Udeležba s strani tekmovalcev je bila prav odlična. Organizacija in vodstvo turnirja sta potekala brezhibno, za kar imajo največ zaslug gg. E. Nagy in vodja turnirja G. M. Piccoli. Rezultati so bili sledeči: Single gospodov za prvenstvo Gornjega Jadrana in za prehodni pokal g. Urbanetza 1. Laslo Heksner (Sombor SU), 2. Žiža Pero (Ilirija), 3. Weiller Zlatko (Makabi), 4. Weissbacher (Ilirija).

Single dam za prvenstvo Gornjega Jadrana: 1. Tatjana Maksimovičeva (Sombor), 2. ga. Kleinova (Zagreb), 3. ga. Weinerjeva (Dunaj). Double gospodov: 1. Heksner-Weiller, 2. Nagy-Djilnovski, 3. Bačić-Maksimovič, 4. in 5. Verč-Siška in Žiža-Weissbacher.

Mixed double: 1. Maksimovičeva-Heksner, 2. Markovičeva-Nagy, 3. Weinerjeva-Maksimovič.

Prvenstvo crikveniških gostov: Single gospodov: 1. Maksimovič, 2. Fiechl (Praga), 3. Nedwed (Dunaj). Single dam: Weinerjeva (Dunaj). Turnir, ki je prav dobro uspel, se je končal ob 24. naker je po nagovorih gg. Nagya in Piccolija sledila razdelitev nagrad, za tem pa ples. Bill.

SVOBODA (VIČ) : KOROTANŠ (KOMBIN.)

Jutri ob pol 6 se vrši na Rakovniku tekma med Svobodo iz Viča in kombiniranim Korotanom. Tekma obeta biti zanimiva in to tembolj, ker bo to nekak revanš za zadnjo tekmo, v kateri je Svoboda premagala rezervo Korotana. Ker so take tekme včasih lepše in bolj zanimive kot one prvostopenjskih klubov, zato je pričakovati, da jo bo cenjeno občinstvo posetilo v obilnem številu.

TEKMA ZA OLIMPIJSKI FOND

Jutri se bo igrala interesantna tekma v prid olimpijskega dne. O olimpijskem dnevu in sredstvih, kako si jih naj pridobi, da lahko zadosti svojemu namenu in doseže svoje plemenite cilje, smo že pisali.

LNP se je odval vabilu in organiziral tekmo dveh moštev, o katerih bomo še poročali. Prav tako bomo poročali o drugih podrobnostih, kje se bo igrala tekma, kdaj itd.

Mladina, se je čas za plavanje! Kdor hoče postati nekoč dober plavec, ta mora trenirati že v otroških letih. Ilirija vas vabi, da se vpišete v zadnji letošnji plavalni tečaj, ki se pri-

čne v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 11 na kopališču Ilirije. Prijavite se pri blagajni kopališča. Pouk, ki je v rokah strokovnega vodstva, je brezplačen, vstopnina v kopališče znaša 1 dinar.

S. K. Grafika poziva igralce. Trpina, Mekino, Strohmajerja, Ustnika, Potrato, Trobevska, Verčnika, Kataviča, Freliha, Zajca, Ploha, Martinčiča, da se zglase danes med 18 in 19 na igrišču Primorja ter dvignejo opremo. Zgoraj navedeni nastopijo v nedeljo v Trbovljah. —

MEDNARODNA NOGOMETNA KONFERENCA.

Preteklo nedeljo se je vršila v Budimpešti mednarodna nogometna konferenca, ki je obravnavala udeležbo pri svetovnih nogometnih prvenstvih, ki se vrše prihodnje leto v Italiji, Romunijo je zastopal gen. tajnik Luchide, Jugoslavijo gen. tajnik dr. Andrejevič, Švico pa predsednik Etcher. Kakor znano, spadajo omenjene tri države k eni skupini. Prvi predlog je bil, da naj se udeležijo svetovnih prvenstev zmagovalci Švica, Jugoslavija, ki se vrši 24. septembra v Beogradu; oni, ki podleže, igra z Romunijo istotako radi udeležbe na svetovnem turnirju. Romunija je bila proti temu predlogu. Glasom drugega predloga naj bi se nasprotnik Jugoslavije izžrebal. Romunija zopet ni bila zadovoljna s tem. Potem je naletel na odpor tudi švicarski predlog, na osnovi katerega naj bi igral vsak z vsakim po dvakrat. Švicarji so predlagali, da plačajo tako Jugoslovanom kakor Romunom po 20.000 frankov, poleg tega pa naj bi ostali obe moštvi 10 dni na stroške švicarjev v Švici, kjer naj bi se omenjeni tekmi odigrali. Ta predlog je naletel na odpor pri Jugoslovanih. Ker se niso mogli

zediniti, je konferenca sklenila, da predloži tozadevni zapisnik FIFA, katere sklep bo za vse obvezen. Na vsak način pa igra Švica 24. septembra v Beogradu, četudi bi imelo biti to samo prijateljsko srečanje.

Braslovče

V mestih, kjer žive najrazličnejši umetniki, kjer so dan za dnevom vsakovrstne prireditve, se ne menijo toliko za posamezne prireditve kakor na deželi. V Braslovčah smo imeli na praznik Marijinega Vnebovzetja priliko poslušati pri glavni sv. maši lepo umetniške pesmi, katere sta pela gđc. Hedi Tertnik, operna pevka iz Gradca, ter g. Miloš Brišnik, tenorist iz Ljubljane združeno z domačim pevskim zborom. Vse pesmi so žele obilo občudovanja, odlična pevca pa sta se posebno uveljavila s Sattnerjevim duetom »Zdrava« iz »Assumptio«.

Istega dne popoldne je priredil g. Miloš Brišnik v našem Društvenem domu koncert, v prid Pomladke Rdečega Kriza, v katerem je pel 15 umetnih pesmi in opernih arij, na klavirju ga je spremljal izborni igralec g. Karl Virant. Koncerta v Braslovčah, kakor tudi v Mozirju 13. avgusta, se je udeležilo obilo občinstva, ki so odnesli najboljše vtis od mladih pevskih umetnikov, hvaležni jim za užitek in želeč jima še obilo prav lepih uspehov.

Pridobivajte novih naročnikov!

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA VRANSKEM r. z. z o. z. javlja tužno vest, da je danes po dolgi, mučni bolezni umrl član načelstva, gospod

Miha Kok

posestnik, Brode.

Pogreb blažega pokojnika bo v nedeljo, dne 20. avgusta t. l. predpoldne na Vranskem.

Dolgoletnemu odborniku ohranimo trajen, hvaležen spomin. Vransko, dne 18. avgusta 1933.

NACELSTVO.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je zatisnila svoje blage oči naša predobra in skrbna mamica, stara mama, prastara mama in tašča, gospa

MARIJA PODBOJ

Na zadnji poti jo spremimo v nedeljo, dne 20. avgusta ob 8. uri zjutraj na pokopališče v Hrovačo.

Ribnica, dne 17. avgusta 1933.

ZALUJOČI OSTALI

Brez posebnega obvestila

Potrjeni od neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je naš ljubljani oče, stari oče in tast, gospod

Franjo Mulaček

poslovodja tvrdke I. C. Mayer, meščan ljubljanski, odlikovan z redom jugoslov. krone III. razreda

danes, v petek, dne 18. avgusta 1933, po polnoči, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 83. letu starosti, nenadoma umrl.

Pogreb ljubljenelega pokojnika bo v soboto, dne 19. avgusta ob 5 popoldne iz hiše žalosti Resljeva cesta 7 na pokopališče k Sv. križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v frančiškanski cerkvi. Ljubljana, dne 18. avgusta 1933.

Fran, Josip, Vera vdova dr. Tomažičeva, otroci; Minka Mulaček roj. Ogorelec, Berta Mulaček roj. Rus, sinuhe; Mija, Joži, Meta, Verica in Andica, vnuk in vnukinja.

Osebjc tvrdke I. C. MAYER naznanja žalostno vest, da je nenadoma umrl njihov kolega, gospod

Franc Mulaček

poslovodja

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem spominu.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1933.

Otrokom za šolo – čevlje **Bata**

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Hlapec

z dobrimi spričevali, pošten, zdrav, vreden, mičen in ubogljiv — išče službo za 1. september. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9423. (a)

Službodobe

Poslovodkinjo

s spričevali, za trgovino z meš. blagom, blizu Ljubljane, zmožno tudi gospodinjstva dela, sprejem takoj. Ponudbe pod »Navedba plače« št. 9428 na upravo »Slovenca«. (b)

Vzgojiteljico

z znanjem francoščine in nemščine sprejem k pet let stari deklici. Ponudbe na naslov: E. Herzi, Zemun, Kr. Petra ul. 52. (b)

Pisarniško moč

samoostojno — z znanjem slov., hrv. in nemščine in vseh kontornih del, sprejem v večjo trgovino v mestu na deželi. Ponudbe pod »Hrana in stanovanje v hiši« št. 9460. (b)

Kuharico

popolnoma samostojno — dobro gospodinjstvo, zdravo in snažno, z daljšo prakso, staro nad 30 let — in sobarico, vajeno finih in navadnih sob, pranja in likanja perila — sprejem 1. ali 15. septembra. Oseb 12 do 14. Vodovod in elektrika. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj, zahtev in sliko pod »Izven Ljubljane« št. 9395 na upravo »Slovenca«. (b)

Vajenci

Učenca

zdravega, dobro vzgojenega in razvitega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme trgovina z meš. blagom P. Koren prej Šterk, Črnomelj. (v)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

za šiviljo, pletiljo, krojača ali podobno odda Prelesnik, Siska — Janševa. (n)

Dijaki

Štiri dijake

sprejem v čisto zračno sobo z vso oskrbo. Jenkova ulica 20, pritličje. D

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje v Slomškovi ulici se takoj odda. Več pri kamnoseku A. Vodniku pri glavnem kolodvoru v Ljubljani. (č)

Trisobno stanovanje solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritliklinami, se odda po zmerni ceni mirni stranki takoj ali za september. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8579. (č)

Trisobno stanovanje družinsko se takoj odda. V isti hiši se odda tudi opremljena soba za samce s 1. septembrom. — Oboje modern komfort! Centrum mesta. Poizvz se v pisarni Hranilnega in posojilnega komzorcijskega, Gajeva ulica 9. (č)

Sostanovalko

sprejem v lepo sobico. Cena 100 Din. Sp. Siska, Maurerjeva 18. (s)

Dve lepi sobi

kuhinja, pritlikline, v sredini mesta oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9440. (s)

Prodamo

Specialno izbiro

modnih hlač in pumocarp dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra e.

Vina

dalmatinska in štajerska na debelo in drobno od 4 Din naprej pri Buffet Dalmacija, Novi trg 1. (l)

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg 32.

Ljutomersko vino

par vagonov, prvovrstno, staro — prodam. — Kot plačilo sprejemam tudi knjige mariborskih deželnih zavodov. L. Kuharič, Ormož. (l)

Obrt

Lanene tropine

in druga krmila tudi najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Preselitveno naznanilo!

Cenjeno občinstvo obveščamo, da se je

manufakturna trgovina Mara Ramovš

Gjubljana, preselila iz Tavčarjeve ulice št. 2/l. sedaj na

Sv. Petra cesto šte. 26

v prostore prejšnje tvrdke Marija Rogelj.

KNJIGARNA

J. Krajec nasl., Novo mesto

priporoča čast. gg. katehetom svojo bogato izbiro prekrasnih podob za prvoobhajance.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnosti iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Zaščitni znak

Varujte se potvorbi!

Tvrdka I. C. Mayer, Ljubljana, javlja žalostno vest, da je njen dolgoletni sodelavec in poslovodja, gospod

Franc Mulaček

danes nenadoma v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti Resljeva cesta št. 7.

Tvrdka I. C. Mayer bo ohranila blagopokojniku kot zvestemu sotrudniku trajen in hvaležen spomin!

V Ljubljani, dne 18. avgusta 1933.

„ADLER“ pisalni stroji

za potovanje in pisarno najnovejši modeli

Glavno zastopstvo za Dravsko banovino

Maria Krell, Zagreb, Nikoličeva 12

Iščem zastopnike!

Iščem zastopnike!

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Varno jo je dvignil in jo nesel k potoku, kjer jo je dobro poskropil z vodo po smrtno blede obrazu. Temni lasje, ki so se usipali okoli glave in vratu, so jo delali še bledejšo. Ko jo je škropil, se je polagoma vračala življenje vanjo. Počasi je odprla oči in vsa začudena zrla okoli sebe. — Ko pa je videla mr. Dixon, se je prestrašila, ker je zopet zagledala človeka in hotela je zakričati. Bila pa je tako slaba, da se ji je namesto krika izvil samo dolg, zategnjen vzdih. Mehki glas, s katerim jo je dobri moč ogovoril, jo je opogumil in že čez nekaj časa je izpregovorila nekaj pretrganih stavkov, iz katerih je mr. Dixon posnel, da je prestala nekaj strašnega. Prosil ga je, naj jo čuva, naj jo ščiti.

»Bom, bom, le pomiri se, ubogo moje dekle,« jo je pobožal mr. Dixon.

»Bog vam povrni, gospod. Ali me res ne boste pustili same?« je zašepetala in oči proseče vanj upirala.

»Gotovo ne, nič se ne boji!«

»Ali sta šla?« je zopet vprašala in s plašnim pogledom zrla v drago.

Mr. Dixon je mislil, da se je prestrašila psov kakor je tudi mislil njegov tovariš in ker je gledala tja, kamor so jo ubrali, je odgovoril:

»Da, psov ni več.«

»O, saj niso bili psi, ki sem se jih prestrašila; ti so me rešili. Če bi danes ne lovili, bi bila izgubljena za vedno.«

Sodnik je polagoma izvedel za vzrok njenega strahu. Vprašal jo je, kako ji je ime. Ko mu je to povedala, jo je vprašal, ali morda Rory O'More njen brat.

»Brat?« je žalostno ponovila, »nimam več brata in začela je ihteti.

»Kako to veste,« je dejal mr. Dixon.

»Oh, bojim se, da so ga umorili! Priznali so mi to skoraj v obraz.«

Sodnik ni vedel, kaj vse to pomeni, pa jo je začel izpraševati naprej in polagoma je Mary povedala vse, kako sta se pogovarjala Shan in loncevezec.

Ko je prišla toliko k sebi, da je lahko vstala in hodila, jo je dobri Dixon spremljal do vasi, kjer je dobila znanca, ki je šel z njo domov, zakaj še na odprti cesti se je bala biti sama, tako strašen ji je bil dogodek z Reganom.

Mr. Dixon se je odločil, da bo to, kar je Mari izpovedala, zapisal in da jo bo zaprisegel. Zato je prijezdil prihodnji dan z drugim sodnikom in Sweenijem v vdovino kočjo.

Ko so zapuščali hišo, je Sweeny pripomnil, da utegne biti ta Marijina storija samo zvijača, s katero hoče obrniti sum, ki je zaradi Scrubbsa padel na Rorija, v drugo stran. Mr. Dixon pa je dejal, da to ni mogoče, zakaj imenovala je krivce.

»Kako pa veste, da govori resnico?« je pripomnil zlobni mali odvetnik, ki je Rorija zaradi tistega nagrobnega kamna tako zelo sovražil, da je sovražil vsakogar, ki je nosil to ime.

»Regana in loncevezca bi morali aretirati,« je predlagal mr. Dixon.

»Če jih boste našli,« je dejal Sweeny.

»Prav, če se skrivata, je to dokaz, da sta kriva.«

»Vsi skupaj so vstaši,« je zamahnil mr. Ransford, »in dokler ne bomo dežele očistili te zalege, ne bo miru.«

»Prav imate,« se je oglašil Sweeny.

»Jaz pa ne mislim tako slabo o njih,« je ugovarjal mr. Dixon, »in tudi to, kar je povedala dekle, se mi ne

zdi izmišljeno. Regan in loncevezec pa morata čim prej pod ključ.«

Takoj po tem dogodku je poslala oblast svoje može na Reganov dom, a Regana niso našli. Iskali so ga povsod, a zaman. Tudi Salomona, ki ni imel doma, so iskali. Možem je bilo ukazano, naj ga aretirajo, kjerkoli ga dobe. A zvit Salomon se je znal še bolj skriti in nihče jim ni mogel dati najmanjšega migljaja, kje se potikata.

Na duhovnikov nasvet, naj pogledajo v samotno kočjo, kjer je Salomon ležal med boleznijo, se je nekaj mož takoj odpravilo tja. Koča je bila zapuščenca. Našli so sledove, ki so pričali, da so še pred kratkim ljudje bivali v njej. Po tleh so ležali sveži olupki kuhanega krompirja in v kotu bajte je bila zoglelena šota.

XXXI. poglavje.

Rory na morju.

De Lacy je tisti večer, ko je došel na obalo, stopil v nizko samotno ribiško kočjo, kjer je čakal na De Welskeinovo jadnico. Čutil se je zapuščenega, ker se je ločil od tistih, s katerimi je živel zadnji čas, in ki jih je vzeljubil. Zaman se je ribičeva družina prizadevala, da bi ga razvedrila. Ker je hotel biti sam s svojimi mislimi, je šel bolj zgodaj k počitku.

Mir v postelji mu je godil. Mislil je na tiste, od katerih se je ločil. V upanju je gledal francosko obalo, kjer se bo kmalu izkrcal in zbral vse, kar je treba za zmagovalno vrnitev k svojim prijateljem in v svojo domovino. Mislil je na svojo Adelo. Ljubezen mu je šepetala o sreči, ko bo zopet na svoje srce pritisnil dekle, ki jo ljubi. V teh blaženih mislih je zaprl oči in spanec ga je objel s svojimi mehкими perotmi. Vso noč je sanjal o svoji Adeli.